

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

H.

15

EGÅ
VED ÅRHUS
ungdoms
højskole

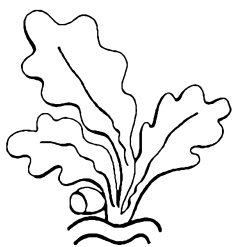
DANMARKS
PÆDAGOGISKE
BIBLIOTEK

Egaa-Bogen

Elevforeningens Årsskrift
1975

Egå Ungdoms-Højskole

Udgivet af elevforeningen 1975

Indhold

En hilsen.	4
I anledning af en gammel digter.	5
Forskellen på folkeskole og folkehøjskole.	8
Mod vest / april 1975.	12
Tirsdag den 30. september.	17
Fotomontage.	19
Hvorfor til Christiania?	23
Yvones verden.	31
Problemløsningsmodeller.	34
Man er jo så engageret i mange ting.	35
Beretning fra elevforeningens bestyrelse.	37
Maren Elisabeth Thomsen, Bynksminde.	39
Et jubilæum.	42
10 års jubilarer.	44
Skolens generalforsamling.	48
Jens Bomholt Hansen.	50
Forskelligt.	51
Kursister januar-maj 1975.	52
Kursister august-december 1975.	54
Regnskaber.	56

En hilsen

At gennemleve et kursus på en højskole eller en efterskole betyder, at man bliver mærket af det tætte samvær, som finder sted på en kostskole. Hvis der ikke skete en sådan påvirkning, som I og vi synes er god, så ville det nok ikke være muligt for elevforeningen at udsende dette årsskrift.

Vi håber, at også Egå-bogen 1975 vil påvirke jer til fælles bedste, og dermed ønsker vi alt godt for læserne i det nye år.

Erik Pill Christensen Henning Gregersen Margrethe Hansen

Helle Hylleberg Else Jensen Gunhild Skovmand Jensen

Inge-Lise Ravn Jürgensen Bo Kjems Kjeld Krarup

Elna Marie Madsen Elo Madsen Birgit Mahler

P. Leth Mygind Birgit Nørgård Irene Søndergaard

Ove Sørensen Aneta Thomsen Inger Thomsen

Mogens Vestergård Jens Due Vroldby

I anledning af en gammel digter

Der var engang et land, der lå meget langt borte. Nu om dage, hvor alting er lige ved hånden, forstår enhver, hvor ilde det er at være langt borte fra alting; men se, sådan tænkte man just ikke i dette land.

Overalt var der liv og rumsteren; folk løb ud og ind imellem hinanden, én trillede et vognhjul, nogen kom bærende med værktøj, en sav, en skrue-nøgle, eller en kranselage; alle havde noget for, der var en hilsen og snakken, op over mængden så man hænder, der vinkede, og hatte, der løftedes, goddag! goddag! selv om man allerede havde mødt hinanden to gange siden kaffepausen, og henne på gadehjørnet stod spillemændene og bredte lystig musik ud i det klare solskin.

»Eja, spil den igen!« råbte en dreng og svingede bagerjomfruen i en polka, så vanillekransene fløj mellem ørerne på folk, der straks smagte på dem og besluttede, at de resten af dagen ville gå på konditor-værkstedet og være bagerjomfruer. Og bagerjomfruen gik på litteratur-værkstedet og savede vers ud til et lille digt som sommerfugle.

»Det er svært fornøjeligt!« sagde den gamle digter, der passede litteratur-værkstedet, og han mente det, selv om han *skulle* sige det, om han da ville beholde sit arbejde. Og det ville han gerne, selv om han ofte måtte hysse på børnene, der kom for at høre hans eventyr eller lege ved alfabet-samlebåndet.

Imens ringede telefonerne og skrivemaskinerne om kap i kontorværkstederne, folk løb ud og ind for at få ideer eller hilsner fra de venner, de ikke havde lige i nærheden.

»Det er svært at følge med i, hvad han siger!« sagde en mand, der ville spørge i udlandet om tomatplantens rette pleje, og han måtte lægge telefonrøret og gå i sprogværkstedet for at forsåle sine skiftesprog.

»Det er ganske vist!« råbte en anden, der skrev en afhandling om energiforbruget i gamle dage, næsten tyve sider skrevet på maskine, så han havde været på valsen hele dagen, »men først må det prøves efter!« og han *for* på matematikværkstedet og bankede rust af sine kvadratrødder hele aftenen, inden han var tilfreds.

Således gik dagene, og det blev efterår, vinden blæste de visnede blade gennem byen, og folk hilste endnu flittigere på hinanden, man skulle jo alligevel holde på hatten. Da vinteren bredte sit tæppe over landet, rykkede man lidt mere inden døre, men dagene var de samme, folk kom hver

dag i værkstederne med en begejstring, som var det første gang, de var der; det hele var ganske eventyrligt, den gamle digter tænkte sit derved, men han sagde ikke noget.

Han hyssede endda næsten ikke på børnene mere; de jublede, når de havde lært sig et nyt ord på værkstedets håndordsmaskine, og det var vel ikke så galt.

En dag i foråret skete imidlertid noget uventet, »Klokken! Klokken! Nu ringer Klokken!« lød det fra hus til hus, i værkstederne standsede de ivrige hænder, ansigterne løftedes, og man lyttede, jo, snart den ene snart den anden hørte en underlig lyd, ligesom klangen af en kirkeklokke. Langsomt tømtes værkstederne for børn og voksne, næsten modstræbende begav man sig ud på fællesmarken, sidst kom folkene fra filosofi-værkstedet, de havde skilt en livsanskuelse ad og sad og var ved at samle den igen, det kan man ikke gå fra, det kræver lup og pincet og stor omhyggelighed, og dog bliver den kun sjældent den samme bagefter.

»Er vi her alle?« råbte én, hun havde studeret i fremmede byer, hun var seminarist og stod på en ølkasse, »vi har ladet ringe med klokken, fordi vi synes, der er opstået nogle problemer for os!«

»Hørt! hørt!«

En anden steg op, »jeg vil på vegne af alle vi folk her på side 6 bede om en forklaring på denne historie! Hvad er meningen overhovedet med dette land? Og hvorfor er vi ikke blevet spurgt først, om vi ville være med?«

»Hørt! hørt!«

»Jeg synes bare, det er så kedeligt, at vore dage er så ens,« sagde en munter fyr, »hvad bliver der ud af det, hvorfor er der så lille *udvikling*?«

»Vil han udvikling, vil han i morgen!« svarede ham der just havde kikket til sin livsanskuelse, man regnede ham derfor lidt underlig endnu, »vil han i morgen, vil han ikke *nu*! og vil han ikke *nu*, er han død!« sagde han og tav. »Udvikling er død, liv er *nu*!« fortsatte han, og alle lo.

»Vort land er de levendes land, en skole for livet!« sagde en gammel mand med langt hvidt hår og skæg, folk kendte ham fra det lille salmeværksted bag busholdepladsen, men ingen forstod, hvad han mente, thi ingen vidste, hvad en skole var.

»Vi er allesammen bare flyttet tilbage til gamle dage!« sagde en magerlig ungersvend, der lå i græsset og fulgte skyerne, men kun de nærmeste hørte det.

Nej, snarere er vi i fremtiden! tænkte en pige, der stod derved, men hun vovede ikke sige det.

»Jeg protesterer mod at blive trukket med i disse luftkasteller!« sagde

en klog og anset lærd, »dette land har ingen legitime historiske forudsætninger, det er bare nonsens og eventyr!«

Den gamle digter rejste sig og ville forsvare, men børnene fik ham til at fortælle eventyret om Klods-Hans, og da han kom til, hvor prinsessen første gang nævnte de stegte hanekyllinger, begyndte folk at gå, og inden Klods-Hans så meget som havde hældt dyppelse på kragen, var alle gået for at spise.

Hvordan fik jeg dog rodet mig ind i alt dette? tænkte den gamle digter og kikkede bedrøvet på kragen, den så ganske død ud, men den havde jo også været det i over 100 år.

Elo Madsen, lærer

Forskellen på folkeskole og folkehøjskole

Vel næppe nogen tid tidligere har den danske skole, i alle dens afskygninger været udsat for så mange »revolutioner« som i det sidste kvarte århundrede. Det er jo navnlig folkeskolen det drejer sig om, da den hviler på en lov, som der har været så mange forviklinger og så megen politisk strid om. Den sidste store strid om folkeskolen var gennemførelsen af den nye folkeskolelov, og dens lange forhistorie, som til tider greb meget forstyrrende ind i undervisningen. I denne forbindelse må vi jo heller ikke glemme den senere tids debat om indoktrinering i folkeskolen. Det er en debat der i mange år har ligget og ulmet og som først nu er kommet kraftigt til udtryk. Højskolen har derimod kunnet arbejde forholdsvis støt og rolig og uden stridigheder som andre har påduttet dem (at den så selv har lavet nogle, er jo en anden sag), dels fordi politikerne meget nødtigt vil »skære« i højskolerne, men mest fordi at en højskole som regel drives på privat basis.

Det er synd at sige, at jeg var oven ud jublende glad for at begynde på folkeskolen. Jeg havde den lykke at mine forældre havde et så frit erhverv, at det muliggjorde dem at gå hjemme hver dag, og samtidig på en god, og særdeles fantasifuld måde, lære mig både at regne, skrive og læse. Og så kunne jeg ikke forstå, at jeg hver dag skulle gå i skole for at lære de samme ting. Men efterhånden som min folkeskolegang skred frem, kom jeg, som de fleste til at tænke grundigere på folkeskolen, dens mål, dens idealer osv. Det skete især efter vi fik et fag som hedder orientering, hvorunder samfundslære f.eks. hører. Det jeg mest spekulerede på var om ikke folkeskolens hovedideal var ved at gå fløjten. Folkeskolens hovedideal er at eleverne først og fremmest skulle lære at regne, skrive og læse. Der var i mellemtiden kommet en masse nye fag ind i billedet, såsom formning, sløjd, fysik med videre. Uden at stille mig til dommer over for disse nye fags berettigelse, måtte jeg alligevel konstatere at det var gået hårdt ud over hovedfagene, læsning, skrivning og regning. Og det er vi kommet til at lide under i dag. Arbejdsgiverne klager tit over de unge mennesker, de får ind direkte fra folkeskolen. Den mening har været luftet, at man skulle henlægge al undervisning i special fag, det vil sige sløjd, formning og fysik til specialskoler, og at man så skulle samle sig om hovedfagene i folkeskolen. Så kunne man måske nedsætte antallet af pligtige undervisningsår.

Så kunne man lettere forhindre skoletræthed blandt eleverne. Men det er et forslag der aldrig har haft ret mange tilhængere, og specielt ikke har det i dag hvor alle mennesker skal gå så meget i skole som overhovedet muligt. Det er i dag meget almindeligt, at folk går i skole mere end $\frac{1}{3}$ af deres liv, foruden livets skole.

Men tilbage til folkeskolen. Jeg har de bedste minder fra mine ti år i folkeskolen, og især fra det 10. år. Vi lærte meget og vi havde nogle flinke og fornuftige lærere, der på intet tidspunkt prøvede at være »formyndere« for os, som folkeskolelærere jo ellers så tit beskyldes for. Samtidig må jeg komplimentere den gode ånd der herskede på skolen. Denne ros er møntet på folkeskolen, der bravt forsøger at skabe en god ånd på skolerne, men hvor den gode vilje til at videreføre disse tanker til tider svigter ude i de yderste led. Men roserne er specielt møntet på den folkeskole, jeg gik på: Stensballeskolen.

Når jeg skriver dette i Egåbogen, ved jeg at mange, der har gået på Stensballeskolen, vil dele min mening.

Efter de ti års folkeskolegang, var jeg så heldig at blive optaget her på Egå Ungdoms-Højskole på kurset 4. august til 19. december (1975). Og som jeg havde ventet, mærkede jeg ret hurtigt forskellen på de to skoleformer. Her kommer mennesker med vidt forskellige skoleuddannelser og med vidt forskellige standpunkter. Heldigvis da. Ellers var Grundtvigs mening med højskolen gået helt fløjten. Det folkelige var jo Grundtvigs nøgleord angående højskolen. Når der kommer så mange forskellige mennesker på en sådan skole kan man jo ikke have den samme undervisningsform som man betjener sig af i folkeskolen. På en højskole kommer der kun mennesker som man med rette kan kalde voksne. De skulle gerne være kommet i den alder, hvor de er deres ansvar bevidst, det vil sige, at de ikke skal have en lærer rendende omkring sig hele dagen. På en højskole skal man så vidt muligt undgå at skulle nå et bestemt pensum, hvad der er ret svært at etablere, da alle kommer med en så forskellig kunnen – og man skal også gerne undgå, at det fortrinsvis er læreren man lærer af. Her skal man lære af hinanden. Det er ikke blot i undervisningen vi skal lære hinanden noget. Det er gennem hele vores færd på højskolen. Det er lige fra morgenstunden, når vi gør vores rengøringsarbejde sammen, til om formiddagen har undervisning sammen, og derved lære hinanden mange praktiske ting som udførelsen af et svært matematisk stykke, eller er det engelsk man har, så hjælpe med gloserne eller andet. Vi lærer også meget af hinanden gennem de fællesmøder og specielt de elevmøder vi holder. Men så kan man jo spørge: Hvor er lærernes rolle? Jamen lærerne er da også på højskole. Lærerne kommer på lige fod med os, de får da forhå-

bentlig også deres horisont udvidet (uden dette skal misforstås), ligesom os andre. De får da forhåbentlig også lært en masse fra sig ligesom vi også gør, vil jeg håbe.

De fag man har på en højskole adskiller sig som oftest fra dem man har i folkeskolen. Højskolen sigter ikke på at indlære sine elever kontant viden. Højskolens primære formål er jo at udvide sine elevers forstand på mennesker, på menneskelige forhold og hvad der i det hele taget har med mennesker at gøre. Så når vi, med vemod i sindet og med en mængde dejlige minder fra en uforglemmelig højskoletid tager afsked med dette sted, er det forhåbentlig med en viden om mennesker der aldrig behøver at blive os repeteret.

Før jeg slutter denne epistel er der noget bestemt ved højskolen der absolut tåler omtale. Højskolen har jo sin specielle sangbog. Højskolesangbogen. Jeg synes, at den er kilde til megen berigelse og megen »løftenopad« af sindet. Noget af det sundeste man kan tage sig til er at synge. Sangen gør en i godt humør, det skaber sammenhold og vi er mange der jo arbejder bedst, når vi synger. Højskolen burde være stolt, hvis den kan bevare det ry på sig, at det er en meget syngende skole.

Jeg omtalte i begyndelsen af artiklen at højskolen havde påduttet sig selv nogle kriser. Og i en af dem er vor kære højskolesangbog udgangspunkt. Den bliver af og til revideret, og så er der nogle der synes at det netop er de gode gamle sange man reviderer bort. Det har skabt megen utilfredshed, så megen, at visse højskolefolk nu arbejder med planer om at udarbejde en særlig supplements-højskolesangbog indeholdende de »gode gamle sange«. Jeg finder det meget sørgeligt, at der indenfor selve højskolen skal herske strid om udformningen af det rigtige stykke værktøj som denne sangbog er for højskolen. Mon ikke netop den frie højskole, nu da strid og splittelse for alvor er ved at bane sig vej ind i den, burde råbe »vagt i gevær« og vise et godt eksempel over for samfundet, hvor strid og splittelse er en dagligdags ting, desværre, og vise det bestående samfund hvordan man på en måde, der så godt som muligt tilgodeser alle interesser, løser disse, trods alt ikke særlig store stridspunkter.

Der er en ting til en højskole efter min mening skal passe meget på. Det er en ting, vi har diskuteret meget her på Egå Ungdoms-Højskole. Det er, at en højskole skal passe meget på, at den ikke bliver et lille veletableret samfund. Det er ikke sundt at gå op og ned af de samme mennesker altid. Det er meget sundt, hvis man tit snakker med sine venner uden for højskolen om de indtryk og oplevelser man har haft i en periode på den pågældende højskole. Det at komme en eller to dage væk fra højskolen gør, at man ved tilbagekomsten har nye og friske inspirationer, ser tingene på

en ny og frisk måde. Samtidig har man fået spredt undervisningen på højskolen ud, og også hvordan højskolen fungerer. Og det må da siges at være et gode. På den måde prøver man også at videreføre Grundtvigs idé om det folkelige.

Til slut vil jeg udtrykke mit håb om at både folkeskolen og folkehøjskolen, samt det samarbejde der er i mellem dem må gå en stor fremtid i møde.

Karl Holm, kursist august–december 1975

Mod vest / april 1975

Sådan må pionererne have oplevet deres færd mod vest ind over det amerikanske kontinent i sidste århundrede. Rejsen mod en ukendt og usikker fremtid. På samme måde som vi oplevede de 18 km på cykel i skarp modvind og sandflugt fra Tønder til vort mål i Emmerlev. Målet var et tidligere krigsinvalid hjem ved marsklandets yderste grænse mod vadehavet i Danmarks sydvestligste hjørne. Her skulle 15 mennesker på studietur fra Egå Ungdoms-Højskole tilbringe en uge med at leve sig ind i omgivelserne og være sammen om alle de daglige gøremål. Da jeg stod og lavede millionbøf samme aften spurgte jeg mig selv: »Hvorfor gør du det her frivilligt? Forlader min velordnede dagligdag og det varme vand og kaster mig ud i det barske landskab med kulde, regn og 14 garanteret helt umulige elever?« Det indlysende svar kom i ugens løb og fremgår forhåbentlig af denne beretning.

Vinden lagde sig, vi vovede os uden for huset og så hvilken natur vi var omgivet af. Huset ligger på Emmerlev Klev, der er en ca. 15 m høj skrænt med vid udsigt over vadehavet. Mod syd kunne vi følge Højerdiget ned langs kysten kun brudt af Vidåens slusegab. Mod vest afgrænsedes havet af en lang landbræmme – øen Sild, der gøres landfast af Hindenburg-dæmningen. Af og til så vi et fjernt tog, der øjensynligt pløjede sig ud igennem det flade vand. Thi fladt er det. Det blev hurtigt en aftenoplevelse at vade et par kilometer ud til fiskennetene, der udnyttede naturens vekslen mellem ebbe og flod. Ved flod kommer fiskene med ind, ved ebbe går man ud og henter fangsten ind fra de frithængende net. Forskellen mellem høj- og lavvande varierer normalt mellem 1 og 2 m. At stå helt ude ved nettene og bogstaveligt talt høre naturens stilhed de vindfrie dage var den største enkeltoplevelse for mig på hele turen. Selv en hårdet solnedgangshader må her overgive sig.

I det øjeblik er det umuligt at forestille sig havet som en brølende trusel mod alt liv og gods langs kysten. Men Bergmann – den gamle mand på gården, hvor vi købte æg og mælk – fortalte os om det. I 1923 fandt den sidste af de store menneskedrukninger sted, og han kunne huske hvordan befolkningen i Emmerlev havde luret på vejret inden stormfloden kom, men alligevel ikke nåede at få reddet kreaturerne ind fra det fede forland. Længere mod nord var det digebyggerne, der ikke nåede at komme ind. Andre beretninger går endnu længere tilbage og fortæller om drukninger

i tusindtal og oversvømmede landsbyer, hvis kirkeklokker stadig kimer ude fra havsens bund. Ved Ballum Sluse fortalte digegreven Jens Lorenzen om det arbejde der nu om stunder gøres for at sikre sig mod havet.

Hvorfor slog mennesker sig ned så udsatte steder, spørger man uvilkårligt. De første diger blev bygget i 1556, men det er først inden for de sidste 100 år der rigtigt er kommet gang i det. Forklaringen ligger i jordens kvalitet og i Tønder-egnens vigtige placering i tidligere tiders handel med Nederlandene og Flandern. Jorden er uden sammenligning den bedste landbrugsjord i Danmark. Før digerne gav sikkerhed for kornavlens udnyttedes jorden til opfedning af stude. Og stude var netop handelsvaren, der udskibedes fra datidens havneby Tønder. Det var rige mennesker der boede på marskgårdene, og det har uden tvivl givet dem en selvstændighed, som tog kampen op med naturens kræfter. Rige var også købmændene inde i Tønder, thi de tjente både på studene, der eksporteredes, og de hollandske fliser og kakler, der kom med tilbage som returballast.

Kulturhistorien vidner om rigdomme. Marskgårdene har ligget som fæstninger på deres kunstige forhøjninger i det flade land. Vi besøgte et par af de mest velbevarede, Vesterfelt og Vesterflod, nær grænsen ved Rudbøl. På den sidste fortalte ejeren la Cour Madsen om fortidens og nutidens landbrug. Det var store firlængede gårde, som oprindeligt havde de fire udvendige tagflader forlænget op i en spids over den overdækkede gårdsplads. Der skulle være plads til en hel vinters forråd, for den mørke tid var ofte en lang oversvømmelse. Schackenborg var og er den store jordejer i Tønder-marsken, så der var rigdom og overskud nok til både slot og grevetitel. Bysamfundet var også rigt. Købmandshusene med de fornemme portaler i Storegade og Østergade taler deres eget sprog. Og for yderligere at sikre mindet for eftertiden sørgede købmændene for at der blev sat mindetavler over deres indsats op i byens smukke Kristkirke. De mange såkaldte epitafier understreger byens rigdom og kirkens særpræg. Byens håndværkere boede i de gavlvendte småhuse i Uldgade, hvorimod det eneste levn af underklassens tilholdssteder i den driftige handelsby er fængselscellerne på Tønder Museum.

Fliserne og kaklerne fra Nederlandene hører som sagt med til egnens kulturhistorie. Hos »Bageren i Hjerpsted« inviterede vi os selv ind og så en af de rigeste samlinger. Forskellige mønstre, motiver og farvekombinationer fortæller om forskellige perioder i historien. Det der i dag er museumsobjekter, var dengang brugsting i de bedre hjem. Køkkenernes store ovne og ildsteder var ofte dækket med kakler, og vægbeklædningen var lige så ofte et mylder af hollandske skibe, broer, kreaturer, vindmøller og mennesker. Bageren fortalte os endvidere om sin store interesse, træskæ-

rede til værdien af 18.000 stude. For kvinderne var det en mindre god forretning, der ovenikøbet ofte tog på både helbred og syn. Det sidste forstod vi, da vi på mine oldeforældres gård i Ballum lod det blotte øje komme tæt på det fine håndarbejde. Der søger familien at bevare resterne af et kunsthåndarbejde, som har haft stor betydning for egnen. De nuværende beboere Munch-Knudsen viste os rundt og forklarede, hvad det var vi så.

Natur, stormflod, huse, gårde, kirker, kakler, træskærerarbejder og kniplinger. Så meget får man kun tid til på en uge, hvis man også har tid til at have det rart sammen. Vi var så mange, at vi sammen med de sparsomme elovne nemt kunne holde os varme, når vi efter en lang dags cykeltur hyggede os derhjemme. Vi købte æg, mælk og fisk hos gæstfrie naboer og fik varm mad hver dag. Selv om vi gennemgik mange strabadser i al slags vejr, oplevede jeg kun optimisme og tilfredshed i flokken. Vi havde energi til at klare de praktiske opgaver ved dagens start, vi havde mod på at begive os ud på oplevelsestogter til fods og på cykel, og vi havde behov for at hygge os om aftenen og snakke om dagens hændelser i stort og småt.

Festmåltidet den sidste aften – risengrød, saftevand og vin hentet syd for grænsen for madkassens overskud – markerede afslutningen på en uge, som jeg husker som en god oplevelse. Og så havde jeg endda nær glemt Emmerlev-sangen, hvis syttende vers lyder:

Nu har vi alle sunget
og turen er forbi
så lad os alle i det
sidste omkvæd stemme i.
Og helledusseda
vi kom fra Emmerlev af
og nu hvor vi er hjemme
skal vi rigtigt slappe af.

Hilsner til alle, men ikke mindst til Susanne, Dorte, Eva, Leif, Stig, Allan, Lone, Jeanette, Jutta, Marianne, Søren, Torben, Jette og Preben.

Bo Kjems, lærer

Tirsdag den 30. september

En almindelig dag starter mellem kl. 7 og 8. De første vækkeure kimer ved 7-tiden, og langsomt kommer der liv i folk. Nogle er friske til at stå tidligt op, gå i bad og vække de andre. Men de fleste har svært ved at få øjne om morgenen og kommer først op, når morgenmaden er begyndt.

Der er morgenmad mellem 7.50 og 8.20. Man kommer, når man er stået op (hvis man da når det inden 8.20), tager selv mad fra midterbordet i spisesalen og går derefter hen og sætter sig.

Efter morgenmad har man 10 min. til at slappe af i inden det praktiske arbejde begynder. Dette består i, at alle, både lærere og elever, gør rent på hele skolen mellem 8.30 og 9. Alle er selvfølgelig ikke lige opsatte på at gøre rent, men i det store og hele går det godt.

Når klokken er 9, starter undervisningen. Vi er delt op i 5 grupper, som alle arbejder med forskelligt under hovedemnet »Ung i dag«. Først samles hele gruppen, som består af 13 elever og en lærer, og snakker sammen om det materiale, man har samlet indtil nu. Derefter snakker man om, hvad hver især skal bruge resten af dagen til. Det hele går ud på at finde oplysninger om, hvad der sker med os efter den 19. december, når vi er færdige med opholdet her. Det drejer sig mest om uddannelse. Man ringer rundt forskellige steder og søger oplysninger om det arbejde, man kunne tænke at beskæftige sig med. Nogle tager til Århus og snakker med folk på universitetet, teatre, sygehuse m.m.

Denne undervisning optager hele formiddagen indtil kl. 12, hvor der er middag. Man kan godt komme for sent til undervisningen, men til middagen møder man altid præcis! Vi spiser altid varm mad kl. 12, i dag er menuen spaghetti og millionbøf, og bagefter varm hyldebærssuppe med æbler i. Når vi har samlet sammen efter middagen er der meddelelser. Det vil sige, at alle der har noget at sige, kan meddele det på dette tidspunkt. Det kan f.eks. være meddelelser om udvalgmøder eller glemte tekurs.

Middagspausen varer til kl. 13.30. Efter middagen er der tit udvalgmøder, i dag er der festudvalgmøde og avismøde. Festudvalget tilrettelægger festen på lørdag og redaktionen af Barberbladet snakker om næste udgave af avisen.

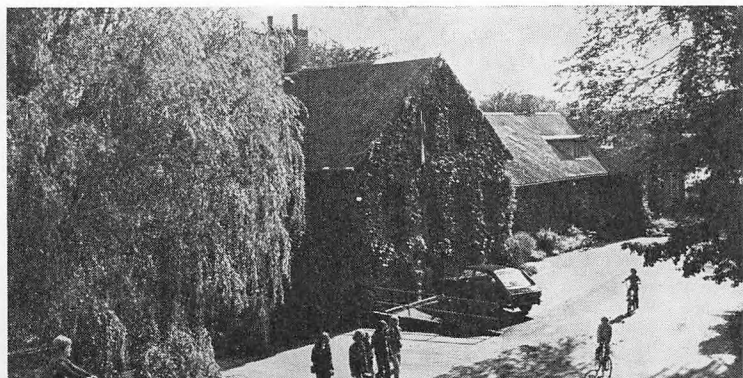
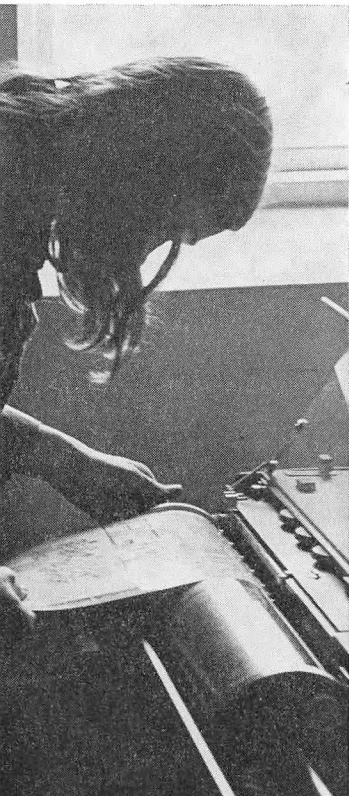
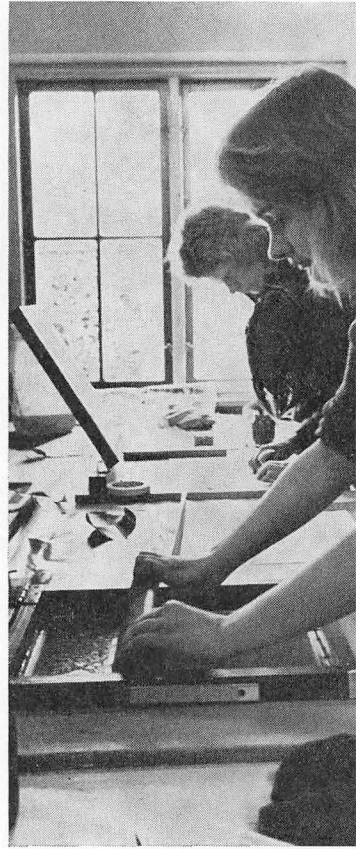
Kl. 13.30 starter eftermiddagsundervisningen. Hver tirsdag hele perioden igennem er der tirsdagsfag. Det er begynder-guitar, keramik, svømning, elektronik og engelsk. I engelsk får vi besøg af to mormoner fra

Amerika. De starter med at fortælle lidt om sig selv, hvorefter vi snakker med dem om alt muligt, bl.a. om kønsroller. På engelsk selvfølgelig. Da kl. bliver 15 må vores lærer gå, fordi han skal til lærermøde. Dette foregår hver tirsdag fra kl. 15.30, her er eleverne altid velkomne, men de må ikke sige noget.

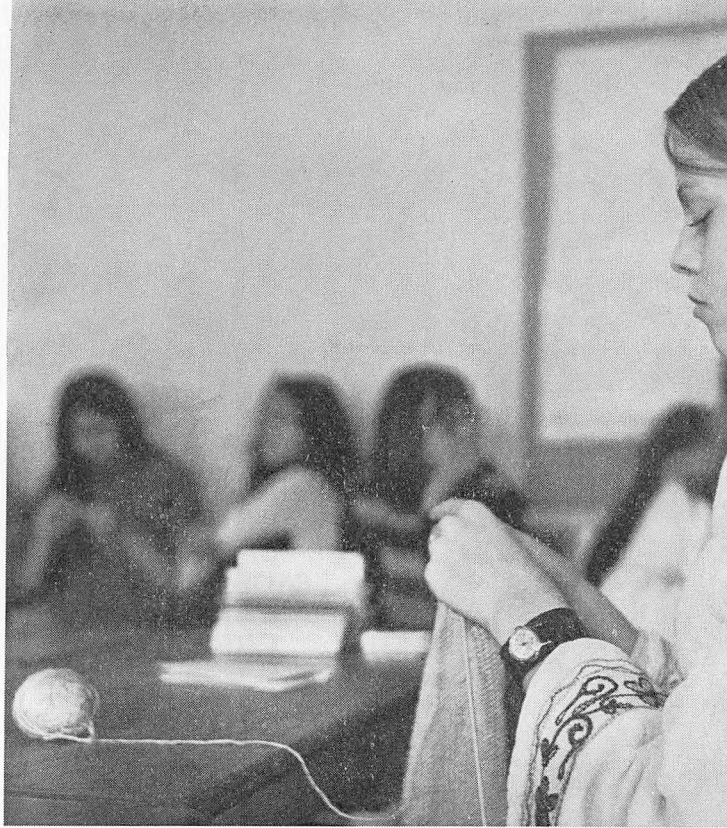
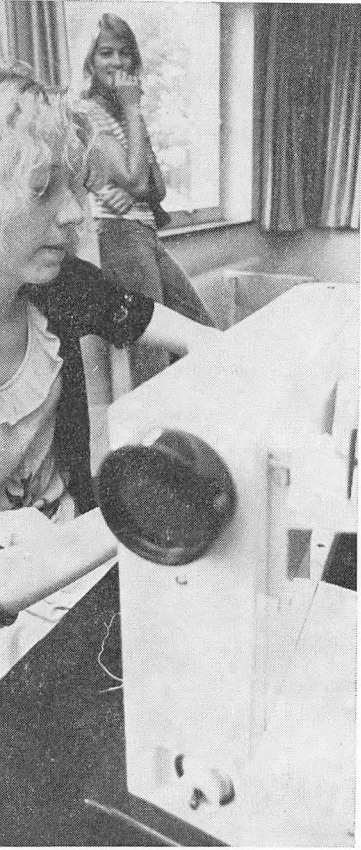
Nogle fortsætter med at snakke med mormonerne, mens andre holder fri. Fritiden foregår meget forskelligt. Nogle dage slapper man af, hører musik, drikker te og snakker, mens man andre dage er mere aktiv, spiller fodbold eller badminton. Kl. 18 er der aftensmad. Dette foregår også efter cafeteria-systemet. Resten af aftenen har man fri. Også om aftenen foregår fritiden meget forskelligt. For det meste sidder man og hører musik og snakker sammen på et af værelserne. Men i dag er der også tirsdagsmøde. Kl. 19.30 samles de, der har lyst, sammen med den lærer, der har det pågældende tirsdagsmøde. I dag drejer det sig om døden. Vi sidder og diskuterer forskellige emner der har med døden at gøre. Vi snakker f.eks. om døden som risiko (trafikdrab) og om døden som filosofisk problem (liv efter døden). Til sidst ser vi en film om døden som begivenhed »Er kongen død«. Den handler om alt det der foregik i pressen, da kong Fr. 9. døde.

Kl. 21 er der te i tekøkkenet. Normalt har værtshuset åbent om aftenen. Eleverne har selv indrettet et værtshus i kælderen og står også selv for det, men om tirsdagen samles man i tekøkkenet. Der sidder man og drikker te og snakker i en halv times tid, hvorefter man fordeler sig ud på forskellige værelser og snakker videre, indtil man opdager, at nu er klokken igen blevet alt for mange. Gennemgående sover vi for lidt her på skolen, men det er mest fordi vi har så meget at snakke sammen om.

Merete Rasmussen, Inge Pedersen, kursister august–december 1975

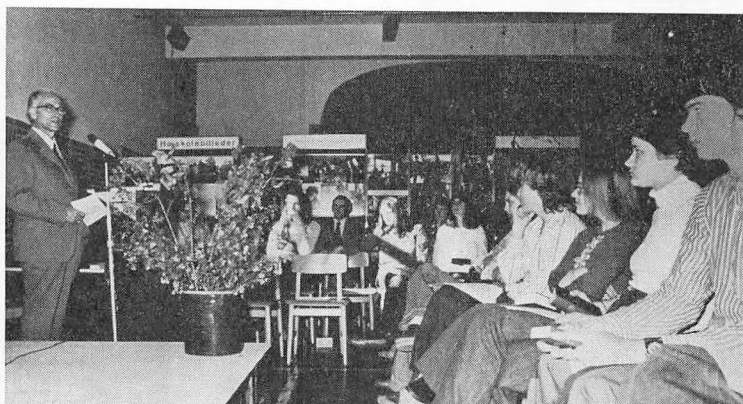
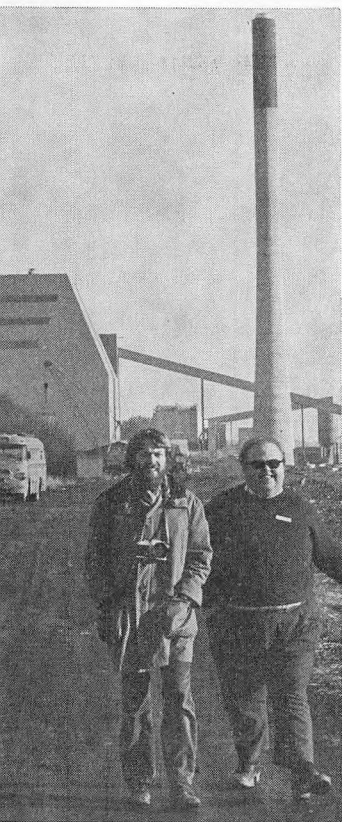

MONTAGE:
ERIK PILL
CHRISTENSEN
FOTOS:
ERIK PILL
CHRISTENSEN
BO KJEMS

Hvorfor til Christiania

»For at se og opleve, hvordan de indretter sig ... se med egne øjne om TV og aviserne er rigtige ... for at opleve de mange forskellige mennesker ... for at se om fællesarrangementerne fungerer ... for at se, hvordan et mindretal i det danske samfund fungerer ... for at vide hvorfor de vil leve i Christiania ... hvilke problemer de har ... hvad miljø de kommer fra ... for at se det i virkeligheden ... for at arbejde sammen med dem ... opleve deres form for samfund ... hvordan organiserer de sig ...«

Disse citater er fra en rapport lavet af en gruppe elever fra højskolen, efter at de havde boet en uge i Christiania efteråret 1974, og citaterne dækker de mange forskellige formål, de forskellige gruppedeltagere havde med at tage til Christiania.

Det følgende er altså et forsøg på at videregive de følelsesmæssige oplevelser, som gruppen havde ved at være der, citeret fra rapporten, med mine forbindende bemærkninger. Samtidig vil jeg gerne rette en tak til de elever, der på trods af lærernes angst og usikkerhed bevirkede, at denne tur blev en realitet. Jeg vil også gerne med denne artikel mindes Jim, som siden da er omkommet ved en færdselsulykke.

Om ham og en af os andre handler disse linier:

»... og os
to
i fred og fyldthed
tryk hvile
af slid og tilknytning
vi er her
allerede væk
tilbage hvorfra vi kom
vender vi tilbage?
og snakker.«

(uddrag af digt fra christianiarapporten).

Selve baggrunden for christianigruppen var den, at hele skolen havde rejseperiode, og elever og lærere skulle sammen opstille rejsemål og formål med at tage derhen, hvor man gerne ville. Mens denne gruppe altså var i Christiania, var fire andre grupper forskellige steder i Danmark.

Vi formulerede i gruppen, hvad vi ville lave i Christiania, hvilke emner vi ville beskæftige os med:

Hvad i Christiania?

Være med i et konstruktivt og praktisk arbejde, som vi aftaler med beboerne.

Folketingets holdning til C.

Sociale problemer/stofproblemer.

Børnemagt.

Klasseskel.

Sanitære problemer.

Selvforsyning.

Sociale institutioner.

Information.

Fællesmøder.

Arbejdsløshed og erhverv i C.

Værkstederne.

Loppemarkedet.

Fritidsproblemer.

Hvor arbejder de udenfor C.?

Hvordan i Christiania?

Have øjne og ører åbne, hænderne oppe af lommen, bruge blyant og papir, hver aften holde møde, hvor vi snakker om dagens oplevelser, snakke med dem.

Efter Christiania

Samle og diskutere indtrykkene evt. samle oplevelserne i noget skriftligt og tegninger.«

De ovenstående citater er alle fra et ark, som vi sendte til det kollektiv, der boede i »Fabrikken«, hvor vi havde fået lov til at bo for os selv på en hel etage, og hvor vi selv lavede mad, sov etc.

»kollektivet bestod af 11 voksne og fire børn, nogle kanariefugle, en hund, en kat, de havde selv lavet fabrikken i stand, de havde selv lavet et badeværelse med to badekar, et wc. De havde også selv indlagt centralvarme. Rørene, som de havde brugt, var helt nye. De kom fra en skole, som var brændt, til isolering fik de noget affalds-rock-wool fra en fabrik.

De havde et stort rum, hvor der var stue og køkken i et, og de havde sat en væg op omkring toilettet.

Alle havde hver sit værelse, så de kunne være sig selv ind imellem. De havde ikke fælles økonomi, men de betalte 75 kr. for el og vand. De indbetalte også et beløb til den fælles madøkonomi ...«

Kollektivet havde kontaktet andre christianitter bl.a. børnehaven, og da vi kom blev vi vel modtaget og fik en orientering med lysbilleder om Christiania, og desuden fik vi præsenteret de arbejdsopgaver man havde tænkt vi skulle deltage i.

»... vi fordelte os på de forskellige opgaver med nogle christianitter på hvert hold.

Næste dag gik vi i gang med opgaverne, men det viste sig, at kun få christianitter dukkede op. Vi havde påtaget os dette arbejde bl.a. fordi vi så lettere kunne komme i kontakt med folk, og fordi vi godt ville lave noget med folk der. Der var også mange steder, hvor vi var velkomne, når vi havde et arbejde at udføre, og så følte vi os heller ikke som turister, tværtimod følte vi tit, at christianitterne var turister, når de blot kom og kikkede på, at vi arbejdede uden at hjælpe os ...«

Vi reparerede et legeskib i børnehaven, lavede et halvtag udenfor, hvor børnene skulle sove til middag året rundt, lavede 4 sovevogne til de mindste, så de kunne køres ud, når de skulle sove, et brændestativ inde i børnehaven, samt ordnede og pyntede op på et stort fuglebur.

Der var altså tale om regulært arbejde, ikke noget med at få tiden til at gå, mens man så ud som om man arbejdede, og dette bevirkede sikkert også, at vi havde et andet forhold til Christiania, da vi rejste, for nu var det jo vore ting, vor indsats myndighederne ville udrydde.

»... børnehuset i Christiania er det eneste, der går omkring 13 børn, som er i alderen 2-3 år.

Før vi kom hertil havde vi nok allesammen troet, at vi ville se små børn rende rundt med snotnæser, men vi så lige det modsatte. En sundhedsplejerske i København havde sagt, at børnene var nogle af de sundeste børn.

Det var også helt underligt for mig at se de små børn, for hvad jeg kunne se på deres opførsel er de meget mere modne end alle andre børnehavebørn uden for Christiania.

For eksempel var der en, som havde taget en andens ting, som vedkommende var meget optaget af. I stedet for at begynde at tude eller sladre til læreren som de fleste jo plejer at gøre, snakkede de to fyre selv om det og begyndte at lege sammen. Men på en måde er de også ret hårde ved hinanden, synes jeg, det var en dag ved middagstid de små børn begyndte at slå på hinanden og tude, det var nok bare fordi de var søvnige og trængte til en middagslur.

Ellers er de meget søde med store røde kinder ...«

En anden slags børn, der opholder sig i Christiania, er de, der har etableret sig i »børnemagt«, en gruppe børn, der i den grad er blevet mishandlet af de »voksne«, så de ikke føler noget tillidsforhold til andre end andre »børn«.

»vi ville meget gerne ind i børnemagt allesammen, men vi kom kun en fem stykker derind sammen med vores talsmand Trine. Hun bankede på døren, men ingen reagerede og døren var låst. Vi bankede på andre døre og endelig viste der sig nogle hoveder på første etage. Trine spurgte om vi måtte komme derind og sagde, at vi gerne ville hjælpe til med at lave noget. Hun havde f.eks. hørt, at de var i gang med at lave et værtshus og der kunne vi så hjælpe, men deres reaktion var meget negativ, de nægtede at forstå, at vi ville hjælpe. Såsnart ordet »hjælp« blev nævnt blev det opfattet som om der var nogen der her skulle have hjælp og det ville de ikke. Vi fik ikke indtryk af, at de på nogen måde ville i kontakt med nogen af os, selv om vi var på deres egen alder. Vi gik så igen med uforrettet sag ...«

Man kan groft sige, at der er tre kategorier af mennesker i Christiania. Der er de »bevidste«, der her vil prøve at lave et stykke realpolitisk arbejde, f.eks. bo i kollektiv, leve i et meningsfyldt fællesskab, der kan være om mange forskellige ting, tage del i alle de beslutningsprocesser der angår dem etc. Der er »flipperne«, der blot synes, at Christiania er et skønt sted at være fordi her praktisk talt ikke lægges nogen hindring i vejen for deres udfoldelse, og endelig er der en gruppe af »tabere«, der ganske simpelt er så mishandlede, at der ikke findes andre steder, hvor de kan være. Et eksempel på den sidste gruppe er finnerne, for hvem det er ulovligt, og derfor resulterende i fængselsstraf, at være alkoholiker. Andre udlændinge og grønlandere udgør også en stor del af den sidste gruppe.

»... der var nogle stykker af os der brokkede os over, at der var så mange inaktive christianitter, det kunne vi ikke rigtig forstå. Så fortalte

Trine og Peter os, at mange af de mennesker, som tager til Christiania, ikke gør det i den tro, at nu skal der begyndes forfra, men fordi de ikke ser nogen anden udvej end Christiania. De har så store »sår« fra samfundet udefra, at når de så endelig kommer til Christiania kan der gå meget lang tid, førend disse »sår« er lægt og forhåbentlig ikke efterlader alt for dybe ar.

Hvis man ser på de passive fra denne vinkel, synes jeg, at det giver en langt mere retfærdig holdning til dem, der ikke laver så meget udadtil, men gennemgår en hæsbæsende proces indadtil. En stor del af Christianias styrke er dens tolerance ...«

»... det hele startede i Silkeborg, hvor nogle mennesker fandt sammen, og blev enige om at starte et kollektiv i Christiania. Der bor en hel masse forskellige typer i Fabrikken, men fælles for dem alle er, at de enten har arbejdet, eller arbejder inden for postvæsenet ... noget andet jeg lagde mærke til var, at de samtaler jeg overværede, var mere meningsfulde end dem man normalt overværer uden for Christiania ...«

»... vi fandt ud af, at det var meget lettere at komme i kontakt med udlændinge end med danskere. De har åbenbart brug for kontakt, fordi mange danskere giver dem en kold skulder, og mener at de alle er junkier og forbrydere ... vi spurgte om vi måtte komme med ham over i Fredens Ark og se, hvor han boede, da vi havde hørt, at det var den dårligste bygning i Christiania, og at alle pushere og junkier holdt til her ... da vi kom ind i Fredens Ark, var der hundelort og stank af pis fra krogene og på gangen lå bunker af affald spredt omkring, men værelset vi kom ind i var hyggeligt og ordentligt ...«

Der var kæmpeforskel på den adfærd man udviste og den måde man indrettede sig på, når man var »fastboende«, og når man var »gennemrejsende«, og det er nok den sidste gruppe man hører og ser mest om i medierne, og det er nok også den gruppe, der for mange danskere er identisk med Christiania. Fredens Ark og Fælleskøkkenet er de steder, hvor man møder og oplever disse mennesker, og der får man virkelig indtryk af, hvor langt de er ude i tovene.

»... man træder ind i en hørm af galar røg, der er ret sløret. Først træder man ind til disken, hvor der står smørrebrød og kager. Det er udelukkende udlændinge, der arbejder der og mest folk fra Malaya. Derefter går man ind i »spisesalen«, hvor der næsten konstant bliver råbt »fed galar«. Folk sidder og fyrer kraftigt og flipper ud. En fyr opstiller en lille butik, hvor han sælger hashkager til 8 kr., postkort og papirblomster. En anden ligger og flipper ud på gulvet med hånden i bukserne og fornøjer sig. Nogle går rundt og samler skodstumper op fra gulvet og putter dem i lom-

men. En stærkt sminket fyr prøver at sælge en plasticslange efter, at han har drillt dem med den. Han er meget korthåret og sminket grøn om begge øjne og har glimtende sølvstjerner over øjenbrynene og er klædt vældig sjovt. Der vrirler med hunde og katte og tit kommer de op at toppes, så der snart ikke er til at være for gøen. En lang ranglet fyr går rundt med en trøje om hovedet. En ældre mand fjoger rundt og griner af alle de »sjove« ting, han mumler og ind imellem synger han en lille sang, så godt det nu kan lade sig gøre, når man er døddrukken. Overalt snakkes der ivrigt, og det foregår på mange forskellige sprog. Der er folk fra Grønland, Italien, Spanien, Malaya, Norge, Sverige, Frankrig og ganske få fra Danmark. Det er åbenbart udlændingenes foretrukne sted. Næsten alle tilstedeværende ser ud til at være langt ude med narkotika eller alkohol. Det er et sørgeligt syn, og man går derfra med en grim følelse ...«

De mere stabile Christianitter opfatter også udlændinge og andre, der er langt nede ad skråplanet som et problem og gør meget for at løse det. F.eks. er et kollektiv flyttet ind i Fredens Ark for at gøre noget ved problemerne indefra. Man har lavet aktioner, hvor man er trængt ind i bygningen og har gjort den ren, man forsøger i det hele taget at gøre noget ved problemerne, ikke blot fordi det giver et forkert billede af Christiania, men også fordi man opfatter det som et fælles problem, der blot ikke løses i en håndvending. Man griber heller ikke til den lette metode, at smide folk ud, men prøver at gøre noget for og med dem. De eneste, der ubønhørlig bliver meldt til narkopolitiet, er forhandlere af hårde stoffer. Man har også et sted »Loppen«, der er jazzklub, hvor det ganske simpelt ikke er tilladt at ryge hash, og stemningen her er betydelig mere rolig og »ædruelig«, end så mange andre åbne steder i Christiania.

Mens vi var derovre oplevede vi bl.a. hvor stort et arbejde der gøres for at få narkomaner gjort stoffrie igen.

»... da vi havde siddet der et stykke tid og lyttet til samtalen fandt vi ud af, at de tre af dem var fra socialstyrelsen i Roskilde. Selve samtalen handlede om et forsøg på at nedtrappe 30 narkomaner. Planerne med de 30 var at få dem ud af Christiania. Hvorhen var ikke planlagt endnu, men man havde tænkt på at tage til Sverige, hvor narkomanerne så skulle arbejde i forskellige kollektiver ... de har regnet med at skulle skaffe omkring 200.000 kr., men hvor skulle de skaffe dem fra ... En anden ting, som der også var på tale, var hvad de skulle stille op med de 30, når de kom hjem. Mens de var væk var der tanker om, at man skulle reparere narkomanernes boliger, som praktisk talt alle er oppe i Fredens Ark ... Der var også tale om, hvordan man skulle stoppe det store pusheri. Det var ikke blot folk fra selve Christiania, der solgte til narkomanerne, men også

folk udefra ... Tidligere havde de en ordening med, at der ikke måtte være hårde stoffer i Christiania. Ordningen fungerede bare ikke. Idet Christiania er blevet anerkendt som helbredelsesinstitution, har de fået bemyndigelse til at få metadon på recept, når metadon bliver brugt i nedtrapningsøjemed ... efterhånden var klokken 1.30, og der var ikke mange mennesker tilbage, og så blev vi enige om at gå ovenpå i varmen til Richard. Der fortsatte diskussionen, og de blev enige om at danne en aktivistgruppe (socialgruppe). Dens gøremål er: at alle kan være med, at skabe et fællesskab, at aktivisere folk, gruppen skal kunne betale sig selv økonomisk. Af praktiske gøremål: save brænde, arbejde i værkstederne, hjælpe folk, der trænger til en håndsrækning, lave mad og fungere som en slags vagtværn. Idealet ville være, at alle christianitter deltog i større eller mindre udstrækning ... efter at vi har oplevet aktivistgruppens nuværende medlemmer, ved vi at den vil bestå og fungere ...«

Man undersøgte også hvordan naboerne til Christiania så på det, der foregik.

»... da han så nogle folk, som stod og smed nogle meget store glasplader ned i en lastvogn, hvor de blev totalt knust. Så spurgte han, om han måtte få nogle af dem. De svarede meget kort: »hmm«. »Ja, for jeg synes, at det er synd, at de bare skal gå til spilde.« Han tilbød også, at han gerne ville slæbe dem væk. Pludselig spurgte en af dem: »Hvor bor du egentlig henne?« »Jo, jeg bor på Christiania.« »Så kan du faneme godt skride herfra NU ...«

En anden lille historie, som vi også hørte, var, at han en dag havde set to ældre damer trippe rundt uden for hovedindgangen til Christiania. Pludselig hoppede den ene dame meget hurtigt inden for skiltet og meget hurtigt ud igen. »Se, jeg turde, Agnes«. Ja, er det ikke besynderligt, det viser noget om, hvor lidt folk egentlig kender til Christiania, og deres holdning til det« ... Han var både for og imod Christiania. Han fortalte, at de første folk kom til Christiania for fem år siden, og da var alt i orden ... jeg har sgu ikke noget imod, at de sætter lidt kulør på tingene, de behøver bare ikke ødelægge det ... det hele kunne være sjovt og farverigt, og folk kunne komme derud om søndagen, som f.eks. under festivalen, hvor der var 20.000 mennesker derude. Så var der en af os, der ikke kunne dy sig længere, og mente, at det jo ikke skulle være en forlystelsespark og turistattraktion ...

Foruden de allerede nævnte steder og institutioner skal nævnes et lille udvalg her til slut:

Christianias læderværksted, et åbent keramikværksted, en smedje, hvor man kunne få hjælp til alskens arbejde, et produktionssted for affaldsgas,

vindmølle til fremstilling af el, forskellige forretninger med madvarer etc.

Da perioden var færdig, var der et par af eleverne, der interviewede de andre om deres oplevelser i Christiania, og her er et udpluk af citater:

»jeg blev påvirket af alle de glade og aktive mennesker ... desuden har narkomanerne og børnemagt gjort et stort indtryk på mig ... jeg kunne godt tænke mig at bo der, men ikke i særlig lang tid, for jeg ville ikke kunne finde mig i, at der er så mange og så meget, der ikke fungerer ... jeg blev meget forvirret over det første møde, fordi der var så mange forskellige indtryk. Jeg blev meget påvirket af alle de skæbner, der er samlet der på stedet ... jeg synes det var meget sørgeligt ikke at kunne komme i kontakt med grønlænderne, hvad jeg havde regnet med. Jeg var endvidere skuffet over at se, at udlændinge blev holdt udenfor ... ja, jeg kunne godt tænke mig at bo der, fordi der er så mange fordele ved Christiania, der opvejer bagdelene. De mangler virkelig nogle folk, som vil gøre en aktiv indsats for at Christiania kan komme op at stå. Manglerne er noget man kan udrydde ganske som ukrudt ... for det første var det meget deprimerende at se alle de menneskeskæbner. Der herskede for meget sløvhed. For de flestes vedkommende var det formålsløst. Til gengæld var det skønt at se den lille gruppe, som var enormt aktiv, jeg er faktisk bidt af det og kunne godt tænke mig at flytte derover senere ... jeg kunne ikke tænke mig at bo der ... jeg kunne godt tænke mig at bo der, men jeg tror, jeg muligvis nemt ville kunne komme ud i et eller andet, fordi jeg ikke har viljestyrke til at modstå de mange fristelser.«

For mig som lærer var det en kolossal oplevelse at få lov til at bo der og virkelig opleve Christiania på godt og ondt. Jeg var på forhånd positiv stemt for Christiania og er det stadigvæk, men føler nu, at mine argumenter er bedre, fordi jeg nu virkelig ved noget og har oplevet noget derovre.

Det var også en oplevelse at komme til at lære gruppen at kende på en helt anden og mere sand måde end den, man oplever i en undervisningssituation, som ofte er meget teoretisk.

Det var en fysisk og psykisk hård oplevelse for os alle, men vi oplevede det sammen, fik et sammenhold og en stor oplevelse ud af det og var kloge, da vi kom hjem.

Mogens Vestergård, lærer

Yvones verden

– en anmeldelse af en roman, som beskriver problemer, vi har snakket om mange gange på Egå Ungdoms-Højskole.

Jeg vil gerne fortælle om en god lille bog, som hedder »Yvones verden«, og samtidig give et indtryk af, hvad vi diskuterer på skolen i psykologiundervisningen.

Yvonne bor i blok II i et kvarter fyldt af betonblokke, hendes mor er kassedame i supermarkedet og hendes far er ansat på et kontor.

Jeg kunne ikke lade være med at tænke på en lang diskussion om, hvordan boligmiljøet har indflydelse på de udfoldelsesmuligheder, børnene får, og dermed muligheder for udvikling af deres personlighed. Vi havde lavet et skema på tavlen, hvor vi havde beskrevet forskellige miljøer f.eks. tætbebygget storby og landsbymiljø. Sammen prøvede vi så at finde frem til hvilke egenskaber de forskellige boligmiljøer ville understrege hos de mennesker, der levede i dem. Fra storbyen nævntes f.eks.: mindreværdsfølelse, herskermentalitet, stress, voldsmentalitet. Fra landsbymiljøet nævntes: generthed, afhængighed, glæde ved naturen, kontaktbesvær overfor mennesker fra andre miljøer. Vi var godt klar over, at det kun var en enkelt lille brik af et menneskes tilværelse vi kikkede på, og at andre forhold har indflydelse på, om man har mindreværdskomplekser. Men mange af os havde i skolen oplevet, at børn, der kom fra et bestemt kvarter i byen, klarede sig dårligt i skolen.

Yvonne klarer sig dårligt i skolen, hun kan ikke følge med i bogen, når de andre læser op, så hun giver sig til at tegne blomster i stedet for. Da læreren lidt efter beder hende om at genfortælle historien, kan hun kun sige: »det er noget med en bonde.

– Er det alt, hvad du kan sige Yvonne?

– Jeg gider ikke sige mere ...

Hun prøvede at gøre det for sig selv, men der var for mange huller. Næste gang den blev læst ville hun høre godt efter«.

På et andet tidspunkt ligger hun på sin seng og tænker på forskellige ting, bl.a. »hun brød sig overhovedet ikke om skolen ... bare man ikke boede i byen, men ude på landet, hvor børn sikkert ikke var så onde ... Den dreng på hospitalet, ingen havde set noget lignende! Der ville gå meget lang tid inden han blev rask igen, stod der i avisen. Og i skolen havde hun for en gangs skyld været midtpunkt på en spændende måde »På

vejen hjem fra skole har Yvonne været vidne til, at en dreng er blevet mishandlet af en flok børn. De slår ham med en cykelkæde, klæder ham af og sparker ham til blods. Det er ikke mærkeligt, at Yvonne har mareridt om natten og får »hysteriske anfald« engang imellem, når hun ikke kan klare situationen (f.eks. da hendes forældre har sagt, at de går en lille tur, men først kommer tilbage flere timer efter).

I psykologiundervisningen har vi også arbejdet med problemet gruppevold eller mobning, som det også kaldes. En gruppe elever kontaktede Sølystskolen og fik lov til at komme på besøg i en klasse og give dem et spørgeskema. Klassen skulle svare på, om de havde været med i en flok, der drillede eller slog en, der var alene, om de selv havde været udsat for mobning, om de nogen sinde havde hjulpet »offeret« og flere andre spørgsmål. Nogle dage efter diskuterede gruppen med klassen om deres svar, og hvad de kunne gøre for at standse mobning i klassen. Når man ved, at hvis en gruppe har svært ved at holde sammen, vil den ofte gribe til mobning af en, der er udenfor, må man umiddelbart spørge sig selv: får unge dårligere og dårligere muligheder for at lave noget, der kan knytte dem sammen på en god måde, siden man hører om gruppevold oftere og oftere?

Yvonne former på sin måde et svar. Hun tænker på et tidspunkt, hvor hun har drømt om at brænde skolen af efter at hun har været derovre om aftenen med en veninde: »Det var dejligt at lave forbudte og farlige ting sammen, når man ikke blev opdaget. Man havde hemmeligheder sammen. Det betød dybere kammeratskab«. Lidt senere tænker hun: »Alting var så kedeligt. De skulle rette sig efter de voksne. Overvære at de voksne slog hinanden. Og ellers opføre sig pænt, tie stille eller gemme sig og lege langt, langt borte«. Hermed kommer vi ind på hendes forældres – Ole og Randis forhold til hinanden. Randi har ikke overskud til at tage sig nok af børnene. Når hun kommer hjem, skal tingene derhjemme ordnes, og Ole vil gerne have, at hun også har tid til at sætte sig og få en bajer med ham. Hun trækker det store læs og kan ikke lade være med at gøre opmærksom på det. Han føler, at han ikke slår til og drikker for meget, mens han sidder og tænker: »længere borte eksisterede der stadigvæk umælende kvinder, der bare lod sig bruge, som ikke stillede krav«. Randi spekulerer også på sin rolle som kvinde: »KUNNE hun få den familie til at fungere, hvis hun ændrede sig selv eller var det ikke netop blot at spille den kvindelrolle, som afsluttedes med hendes totale underkastelse«.

Mange kvinder og mænd er kørt fast i deres roller og har det ikke godt med sig selv og deres omgivelser. De kan ikke klare tilværelsens krav i dag og blive tilfreds med deres liv hvis ikke de får kikket på, hvorfor den gamle form for arbejdsdeling (både praktisk og socialt) ikke længere kan

løse problemerne. På et hold med emnet kønsroller prøvede vi at finde alle de tegn på kønsroller på skolen, vi kunne komme i tanke om. Derpå satte vi os i små grupper på 4 for at finde ud af, om både drenge og piger var tilfredse med deres roller. Det viste sig, at der var mange områder, hvor vi godt kunne tænke os at opføre os lidt anderledes end vi følte os tvunget til (for ikke at virke ukvindelige eller kvindagtige alt efter om vi va en pige eller en dreng). Til slut satte vi sedler op på skolen for at gøre opmærksom på, hvad vi havde fundet ud af, f.eks. »piger, bekend kulør, sig noget ved fællesmøderne« og »drenge, kan man regne med jer som børnepassere? Interesserede bedes skrive sig på listen«. Vi spurgte os selv, om disse kønsrollekonflikter havde noget af skylden for de mange skilsmisser – det var svært at gennemskue!

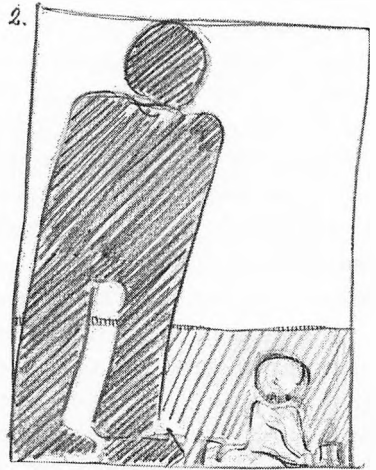
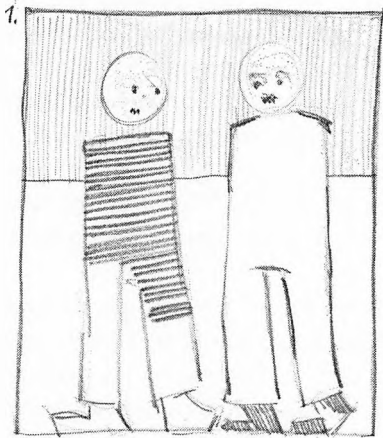
Yvonne kan heller ikke gennemskue, hvad der er i vejen, da faderen begynder at blive væk om aftenen. »De *skulle* holde sammen. Hun kendte flere i klassen, hvis far og mor var blevet skilt ... Far var så tit vred på hende, men hun ville gerne gøre ham glad, måske var det i virkeligheden hendes skyld, at far drak for mange øl og kom sent hjem, så mor ikke fik sin nattesøvn og græd om morgenen af træthed«. Men da lillebroderen ustandselig driller og Ole altid giver hende skylden, kan hun ikke mere ... Det ender med at Yvonne stikker af hjemmefra – ud på landet – med noget varmt tøj, en stor madpakke og 20 kroner af husholdningspengene i sin skoletaske ... hun oplever både barske og gode ting undervejs.

Jeg håber, at denne mosaik af episoder fra »Yvannes verden« og undervisningssituationer på Egå kan sammenholdes og give en oplevelse, der minder om den, jeg havde, da jeg læste »Yvannes verden«. For mig blev mange forskellige problemstillinger, som vi har arbejdet med, sammenkædet i denne lille bog. Jeg fornemmede, hvordan sådan en lille pige oplever de problemer, som vi har arbejdet med teoretisk. Dermed vil jeg ikke sige, at man skal have læst psykologi for at læse bogen, *slet ikke*, den er meget nem og fængslende at læse.

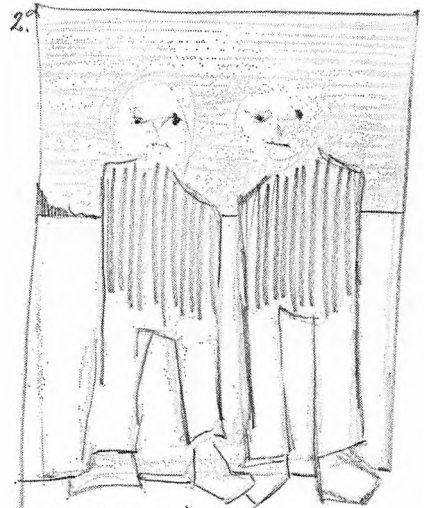
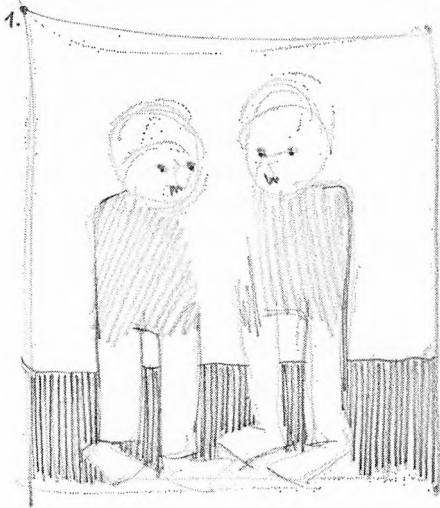
Henning Mortensen: Yvannes verden, forlaget Borgen.

Birgit Mahler, lærer

PROBLEMLØSNINGS - MODELLER:

DU SKAL IKKE TRO, DU ER NOGET!

DU ER NOGET!

Sage-ist R. Jürgensen

Man er jo så engageret i mange ting

Foruden vort samarbejde med elevforeningens bestyrelse har vi et samarbejde med skolens bestyrelse. For at lære et af medlemmerne at kende fra en lidt anden side, end den vi møder til daglig, har jeg optaget en samtale med fru Kvist. Hun er kendt af mange gamle elever fra sin medvirken blandt andet som pianist ved pigernes gymnastik i 40'erne og 50'erne. Allerede i 1934 kom hun og Ingemann Kvist til Egå, hvor han var lærer ved kommuneskolen til 1950. Men selv efter at de flyttede til Selling og senere til Trige, har de begge haft deres gang her på skolen og blandt deres venner i byen. Foruden at være bestyrelsesmedlem er fru Kvist også med i vort byggeudvalg, så hun må ofte tage turen fra hjemmet i Trige til Egå. I det efterfølgende uddrag starter fru Kvist med at fortælle om hvordan tilknytningen til skolen startede.

I 1943 manglede efterskolen en til at spille til pige-gymnastik. Da jeg var vant til at komme på skolen på grund af min mands tilknytning til højskolekredse og vor interesse for gymnastik og håndbold, påtog jeg mig arbejdet, og på denne måde kom jeg mere ind i skolens daglige rytme. Under krigen gik alle pigerne til gymnastik hver dag. Det var en fornøjelse at være med til timerne, hvor vi ofte forberedte os til opvisninger i salen, på skolens boldplads og på Århus stadion, når gymnastikforeningen havde opvisning. Jeg spillede ikke til drengegymnastik om vinteren. Det var først meget senere, at de gjorde gymnastik til musikledsagelse. Vi tænkte slet ikke over, at musikledsagelse også kunne være til fordel for dem.

Skolen havde en del betydning også for befolkningen i 40'erne. Der var altid mange til møderne, da der var en stor kreds af højskoleinteresserede mennesker på egnen, og især til efterårsmøderne kom der mange også langvejs fra. Der kunne ud over eleverne godt være over 100 mennesker til disse møder. Det var især gårdmandsfolk og forældre til eleverne, der kom, men ikke mange fra Århus.

Dengang var Egå en vågen by, hvor der skete en masse. Nu er den vel blevet så stor, at der ikke er det sammenhold, som vi oplevede. Vi kendte hvert eneste menneske i hele Egå og mange i Skæring og i Hjortshøj. De år i Egå mindes vi som de bedste. Der har nok været minusser ved det lille landsbysamfund, men dem kan jeg slet ikke huske. Alle har været meget positive over for os, uanset om de var rige eller fattige. Det er egentlig

mærkeligt, men vi mærkede ikke nogen modsætning mellem friskolen og den skole, som min mand var ansat på. Der kom børn fra friskolen og gik med til gymnastik på kommuneskolen, og det havde ingen betydning for os, hvor de kom fra, fordi et barn er et barn. Men det kan da godt være, at ikke alle så således på det.

Om jeg er »rødstrømpe«? Bestemt ikke. Vi skal også passe på, at vi ikke kommer for langt ud. Jeg forstår ikke al den snak om, at kvinder bliver undertrykt. Hvis en kvinde bliver undertrykt af sin mand, er det fordi hun har fået sig en dårlig en – og dem har der naturligvis altid været nogle af. Men ellers synes jeg ikke, at kvinder bliver undertrykt. I 1955 da vi kom til Trige, var det en meget lille procentdel af mødrene, der gik på arbejde uden for hjemmet. I dag er det omvendt, og det sætter sit præg på børnene. Forældrene glemmer alt for ofte børnene for at opnå statussymboler. De tager sig for lidt tid til at tale med børnene. Bare de dog mindst én gang om ugen ville hygge sig med dem. Lave god mad og slukke for fjernsynet. Mange vil sikkert sige, at det er noget pjat, men jeg tror faktisk, at mange børn savner lidt fortrolighed. Far og mor kommer trætte hjem fra arbejdet, tænder for fjernsynet, og de unge føler sig overflødige. Mens børn er små holder jeg på, at en af forældrene skulle blive hjemme hos dem. De første år betyder så meget. Når så de er blevet 6–7 år gamle, kan begge forældrene tage på arbejde. De unge i dag har en fordel, fordi de ofte bedre forstår at dele det huslige arbejde imellem sig. I festugen glædede min datter – fra Italien – og jeg os over at se så mange mænd gå på gaden med deres børn. Det kender man slet ikke syd på.

Jeg kan godt lide mennesker. Jeg lærer så meget af at være sammen med unge og ældre. Til min store glæde kom der over 50 ældre til vort første møde i ældresamvirket her i Trige. Vi har nogle kedelige lokaler, så jeg troede ikke, at de ville blive ved med at komme til vore møder. Men det varmer, når de så alligevel kommer. De har nu underskrevet en protest til kommunen, og så får vi sikkert bragt lokalerne i orden. Det manglede også bare, da de er lige så gode skatteydere her, som de ældre inde i byen. Blandt de unge på højskolen, skulle jeg nu også komme lidt oftere, men man er jo så engageret i mange ting, at ...

Kjeld Krarup, forstander

Beretning fra elevforeningens bestyrelse

Elevforeningens bestyrelse har i årets løb afholdt 6 møder. Disse møder ligger til grund for udsendelsen af Egåbogen og for at elevmødet kommer i stand.

Efter udsendelsen af sidste års Egåbog påbegyndte vi først i februar måned planlægningen af elevmødet 75. For at dette arrangement skal komme i stand kræves der planlægning og flere møder god tid i forvejen.

Af opgaver der skal løses i forbindelse med elevmødet, er bl.a. jubilæumssammenkomsten – at finde frem til 5, 10, 25, 40 og 50 års jubilarerne. Selv om elevforeningen har en medlemsfortegnelse er mange jubilarer gledet ud af fortegnelsen i årenes løb på grund af adresseændring el.lign.

Nogle enkelte jubilarer finder gennem ihærdige anstrengelser hvert år frem til fantastisk mange jubilarer, som deltager i jubilæumssammenkomsten og gør det til en festlig og hyggelig sammenkomst.

Den afdeling af elevmødet bestyrelsen i samarbejde med skolen tager sig af er selve elevmødets praktiske arrangement. Vi diskuterer frem og tilbage, hvad programmet skal lyde på – både om eftermiddagens og om aftenens arrangementer. Når programmet er fastlagt udarbejdes et indbydelseskort, det bliver sendt til trykkeren og herefter udsendt til samtlige elevforeningens medlemmer.

Resultatet af møderne mundede lørdag den 3. maj ud i årets elevmøde, hvis indhold kort skal fortælles om.

Efter jubilæumssammenkomsten startede det egentlige elevmøde med foreningens generalforsamling med beretning, regnskab, valg m.v.

Emnet for årets sammenkomst var »Hvornår synger man hvad og hvorfor?« Tage Dybkjær, Benny Alex og Birgit Mahler – tre forskellige menneskers opfattelse af sangen som udtryksmiddel. Det var en blanding af meninger, fællessang og musik.

Aftenens arrangement startede med opførelsen af Henning Nielsens »Vejrmøllen«. Skolens personale stod for dette teaterarrangement. Herefter var der aftenfest med et spillemandsorkester til ud på natten.

I forbindelse med elevmødet havde vi for øvrigt udarbejdet et spørgeskema for at få en fornemmelse af, om elevmødet og Egåbogen svarer til de ønsker elevforeningens medlemmer har. Her skal kort nævnes nogle af hovedtrækkene i besvarelsene. Angående Egåbogen mente de fleste, at indholdet er tilfredsstillende. Af de emner der bliver prioriteret højt er

mere om undervisningsspørgsmål m.v. om Egå Ungdoms-Højskole, flere artikler fra gamle elever og flere artikler om politiske og kulturelle spørgsmål. Vi har prøvet at tage højde for disse ønsker i Egåbogen i år.

Angående elevmødet var det et gennemgående ønske, at man fik mere tid sammen til almindeligt samvær, og af ideer til indholdet er de mest populære aftenfesten, musikarrangementer, diverse aktuelle emner og teaterarrangementer. Disse ønsker vil indgå i drøftelserne om næste års elevmøde.

Bestyrelsen har i det forløbne år taget et nyt initiativ for at udvide kendskabet til elevforeningens virke. Dette oplysningsarbejde er beregnet for de kommende medlemmer. Vi har på de sidste elevhold været på besøg på skolen for at fortælle kursisterne om vort arbejde og om de ting elevforeningen arbejder med.

Endvidere har vi besluttet, at en kursist fra det hold der er på skolen, når vi holder møder fremover skal deltage i vore bestyrelsesmøder som observatør.

Disse nye initiativer håber vi vil resultere i en øget interesse for elevforeningen fremover.

Udarbejdelsen af Egåbogen 76 startede den 28. august, hvor vi lagde linierne for årets bog og opfordrede forskellige mennesker til at skrive. Som før omtalt er et af de mest populære emner i Egåbogen at høre fra gamle elever. Og husk – de gamle elever er de fleste af jer der læser Egåbogen. Vi vil derfor opfordre jer til at sende artikler el.lign. I synes vil egne sig til at blive gengivet i årsskriftet, inden 1. september. Egåbogen er jo elevforeningens medlemmers årsskrift, og derfor vil indlæg fra jer blive modtaget med glæde.

Elevforeningens bestyrelse

Maren Lisbeth Thomsen, Bynksminde

f. 15-8-1908, d. 16-9-1975

Fra Egå efterskoles start i november 1921 og indtil sygdom hindrede hende i at færdes ude omkring, har Maren Lisbeth fulgt skolens liv og udvikling på nært hold. Hendes forældre var med både i Egå friskolekreds og i Århus valgmenighed, altså i den kreds, der tog initiativet til at få oprettet Egå efterskole. Uden den var den nok aldrig blevet til.

Naturligvis gik Maren Lisbeth i Egå friskole. Senere flyttede familien ind til Århus, så hun lærte også friskolen derinde at kende. Da hun nåede en passende alder dertil, blev hun elev på efterskolen. Det var sommeren 1924 – den sommer, da elevforeningen startedes. Blandt de fem underskriverere af det første sæt vedtægter findes Maren Elisabeth Madsen.

To år senere stod hun som formand for elevforeningen. Hun fik derfor det ærefulde hverv ved indvielsen af en fane at være den, der skulle overrække den til skolens forstander, Ejnar Pedersen, med en lille tale. Hun har selv fortalt om den for hende særdeles spændende begivenhed i elevskriftet 1926.

Det var åbenbart skik dengang, at formanden skulle levere et bidrag til årsskriftet. I alle tilfælde sendte Maren Lisbeth et brev hjem fra Als husholdningsskole om sine oplevelser dernede i 1929. Hun blev betaget af naturen. »Noget så kønt og frugtbart som denne ø skal man lede længe om. Als ligner med sine frodige marker og levende hegn én stor have. Ikke alene markerne, nej, hver vej er hegnet med tjørn og buske. Grøftekanten er som et blomsterbed. Mon her findes én ufrugtbar plet? Det spekulerede vi ofte på, når vi på vore ture kom øen rundt.« En af disse ture havde som mål Danebod højskole. Det mærkes, at det blev en særlig oplevelse. »Det var med forventning, vi gik ned i foredragssalen – at se ud over denne forsamling – unge og gamle – bønder og byfolk fra nær og fjern. Alle ventede vi os noget af det, vi skulle høre: forfatteren Jørgen Bukdahl og forstander Frede Terkelsen, Danebod.« Bukdahl talte om Sønderjyllands historie, Frede Terkelsen om opdragelse, »ikke mest om forældrenes opdragelse af børnene, men om menneskenes opdragelse af hverandre. Altså står vi alle sammen som opdragere! Enten får vi vore kammerater med til noget godt – får dem med fremad, opad – eller vi drager dem med os nedad. Enten – eller, der er aldrig stilstand. Det giver ansvar at vide, at det ikke alene er dig selv, du skal tænke på men – »dit eksempel smit-

ter, andre følger efter dig«. – Vi kender vist også allesammen til, hvor godt det er at have venner. Snart har de læst en god bog, den må vi også have fat på, snart har de set et godt teaterstykke. Uvilkårlig giver de os lyst til at se og høre det samme.«

Skildringen fortsætter: »Efter foredraget gik vi en tur rundt i skolen. Der var store lyse lokaler, og det, vi især måtte lægge mærke til, var de smukt samstemte farver. Ikke mindst i spisestuen var der dejligt; over et af vinduerne stod følgende indskrift:

»Den, der gør livet lyst og rigt,
digter Gud det bedste digt.«

Det var gode timer, vi havde på Danebod højskole.«

De udførlige uddrag tjener til at give en karakteristisk af Maren Lisbeth – ikke blot som hun var dengang, men som hun vedblev at være – med glæde over det kønne og det gode og med følelse af ansvar over for andre og med lyst til at gøre livet lyst og rigt. De små verslinier fandt god sangbund i hende dengang. Man kunne fristes til at sige, at de gav resonans i hendes sind livet igennem.

Det var på Als husholdningsskole, Maren Lisbeth lærte Johanne Hansen, skolens forstander, at kende – en særpræget og stærk personlighed med stor kærlighed til Sønderjylland og ikke mindst sydslesvigerne, som hun gjorde et utrætteligt arbejde for, ligesom hun tog del i kampen for Danmarks frihed. Bekendtskabet med hende blev fastholdt gennem årene og betød meget for Maren Lisbeth.

Da Maren Lisbeth rykkede ind som gårdmandskone på Bynksminde, Jes Thomsens fødegård, levede hun stadig inden for sit fødesogns grænser. Jes var – ligesom Maren Lisbeth – vokset op i et hjem, som levede med i valgmenighed og var optaget af de frie skoler. Han var med på efterskolens første elevhold. Man kan derfor let forstå, at deres hjem blev blandt dem, der har haft allerstærkest tilknytning til efterskolen. Det var sjældent, at der var et møde eller en fest på skolen, uden at de var med. De har begge ofret masser af tid og kræfter i et arbejde for elevforeningen. Dertil kommer, at de ovenud gæstfrit åbnede deres hjem, ikke blot for os og vore børn, men også for lærere og elever fra skolen. Ikke mindst vil nogle af vore sommerhold sikkert mindes en dejlig aften i haven og stuerne på Bynksminde. Det var mere end velfortjent, da de blev udnævnt til æresmedlemmer af elevforeningen.

Maren Lisbeth var ikke bange for at få mange jern i ilden. Hun havde så mange interesser. Derfor tog hun del i husholdningsforeningens arbejde,

i nationalt foreningsarbejde, i menighedsarbejde, i lokalhistorisk arbejde m.m. I 1969 valgtes hun ind i Egå menighedsråd og blev formand for det fra 1973, en post, som hun beholdt lige til sin død.

Fra sit hjem, fra friskole, efterskole og kirke havde Maren Lisbeth et grundigt kendskab til sange og salmer. Hun holdt meget af at synge. Hun har sikkert i sin lange sygdomstid fundet trøst i nogle af vore gode salmer, f.eks. i en aftensalme som Jakob Knudsens »Tunge, mørke natteskyer«. Den skjuler ikke, at vi mennesker kan frygte nattens og dødens mørke og rammes af sorg og nød. Men den taler også om lysets sejre og om en lindring af sorg og nød, og den slutter med en tak til lysets fader.

Så vil vi også lade taknemmeligheden få en stor plads i vort sind, når vi mindes Maren Lisbeth.

Tage Dybkjær, fhv. forstander

Et jubilæum!

En dag i marts måned blev jeg ringet op fra Egå Ungdoms-Højskole. Man ville gerne vide, om jeg kendte noget til nogle af mine kammerater fra 1950, da vi jo kunne fejre 25 års jubilæum i år. Dette skulle finde sted i forbindelse med skolens elevmøde den 3. maj.

Vi var 87 piger på sommerholdet 1950 og jeg kendte højest adresser på 10, så jeg var klar over, at der var lang vej.

Med piger er det mere besværligt end med drenge, som dog beholder samme navn, selv om de bliver gift. Derfor var det også drengene jeg først forsøgte at få fat på. En del havde overtaget fødehjemmet, så det var jo dejlig nemt, derefter måtte vi overlade til dem at arbejde videre, og selv gå i gang med at finde pigerne.

Sjældent har jeg brugt en telefonbog – og en telefon så flittigt, som i den uge. Det var mange forskellige metoder, der blev taget i anvendelse. Mange og lange omveje – og når man så kom igennem til en, som man ikke havde set i 25 år, var forbavelsen stor. Hvordan kunne du dog finde mig? Så fulgte forklaring og dernæst en dejlig snak og som regel lovning på at komme den 3. maj. Derudover navne og adresser som jeg ikke havde kunnet finde. Efter alt det lykkedes det at finde ca. halvdelen af sommerskolens elever.

Så nærmede tiden sig og jeg blev mere og mere spændt, hvor mange ville komme? Ville vi kunne kende hinanden og havde vi noget at være sammen om?

Ungdomshøjskolen havde inviteret jubilarer til en sammenkomst kl. 12. Det gjaldt 50–40–25–10 og 5 års jubilarer, så da klokken nærmede sig 12, strømmede det ind fra alle sider, med yngre og ældre som kikkede sig vældigt omkring – er der mon nogen jeg kender?

Da jeg kom til stede, havde der allerede samlet sig en hel lille klynge fra min årgang på trappen. Det var dejligt at konstatere, at jeg kunne kende dem alle og nævne dem ved navne og overraskelsen var stor, da der kom piger både fra Sønderjylland og Norge! Vi blev i alt 25 piger!

Selve jubilæumssammenkomsten begyndte med velkomst og spising. Der var fra skolens side sørget for at de forskellige årgange kom til at sidde nogenlunde samlet og det varede ikke længe før snakken gik lystigt.

Efter den fine middag gav forstander Kjeld Krarup ordet til Tage Dybkjær, der fortalte træk fra de forskellige elevhold. Det fremkaldte

latter fra de forskellige grupper, når der kom små episoder frem, som vi ellers forlængst havde glemt.

Nu var den »officielle« del af jubilæet færdig og alle blev indbudt til at gå rundt og kikke på skolen – og derefter drikke kaffe.

Hele vores flok samledes igen i spisestuen, nu i en stor rundkreds med vore kaffekopper og så gik snakken! Hver især fortalte lidt om, hvad hun havde bedrevet i de 25 år, det var meget spændende at høre om.

Jeg undrede mig over, at mange startede med at sige: »Ja, jeg går bare derhjemme«. – Men det viste sig, at alle havde nok at rive i og egentlig var godt nok tilfreds med det! Et par af lærerne fra dengang havde sluttet sig til os, nemlig Ingeborg (Friis) Bak og Ellen Willemoes. Sidstnævnte kom med hilsen fra Anders Willemoes, som desværre var blevet syg. Også Karin og Tage Dybkjær fik tid til at sidde lidt hos os.

Nu var det blevet tid til at det egentlige, nemlig elevmødet, skulle begynde, men vi var ligesom ikke rigtig færdige til at gå fra hinanden endnu. Vi måtte endnu engang rundt og kikke. – Rundt på de forskellige værelser. – Kan du huske dengang? Nej, nu bor der kun to, vi var da seks! og lign. udbrud.

Nu måtte vi ned i gymnastiksalen, elevforeningens generalforsamling var færdig og eftermiddagens underholdning skulle begynde:

Hvornår synger man hvad og hvorfor? Vi sang – og mindedes! Sang fordi vi kunne li' at synge!

Det var en fin eftermiddag, men desværre trak den for langt ud. Mange af dem, der kom langvejs fra måtte gå fra sidste afdeling!

Jeg mener at kunne sige, at alle var glade for at komme på den skole igen, hvor vi har tilbragt så mange gode og glade timer.

Vi er selvfølgelig ikke i tvivl om, at det er anderledes at være på skole i dag, men hvorfor skulle det af den grund være ringere?

Tak til Kjeld Krarup og skolens medarbejdere for god modtagelse.

Inger (Thomsen) Olsen, elev 1950

10 års jubilarer

I 1966 indtrådte der skelsættende forandringer i Egå efterskoles historie. Før havde vi vinterskole november–marts for drenge og sommerskole maj–september for piger; det var vel en ordning, som dels var overtaget fra højskolerne, dels var praktisk i en tid, da folkeskoleåret gik fra april til april, og da mange af vinterens elever tog del i landbrugsarbejde om sommeren, før de tog på efterskole.

Men efter indførelse af augustskoleåret og frivillige 8. og 9. klasser opstod der efterhånden uro i efterskolernes traditionelle arbejdsformer. Til os nåede den i midten af 60'erne og viste sig især ved dalende elevtilgang om sommeren. Derfor besluttede vi os til en ændring fra og med januar 1967, og dermed blev 1966 det sidste år med vinterskoleafslutning i marts og sommerskolebegyndelse i maj. Men desuden kom et lille nyt hold piger med fra august til jul, og en del af »majpigerne« fortsatte og fik således 8 mdr. i alt.

Blandt de nye indtryk dengang mærkedes også, at vore elever kom fra et bredere og mere forskelligartet udsnit af de 14–17 åriges årgange, for hvem dette at skulle fortsætte skolegangen på en eller anden måde ikke just syntes at være et stærkt lystbetonet valg. Det ene med det andet har nok haft til følge, at interessen for at holde forbindelsen med skolen ved lige efter opholdet blev svagere end for tidligere elevholds vedkommende.

Sådanne tanker sidder jeg med nu, da jeg skriver for at takke alle jer, der har svaret på den hilsen, som jeg har sendt ud i anledning af jeres 10 års jubilæum til sommer. Det gav ikke overvældende mange breve i år, men så meget desto mere må jeg takke for dem, jeg har fået. Iblandt dem finder jeg også stærke ønsker om at kunne mødes med mange andre til elevmødet. I den forbindelse beder jeg jer læse, hvad en 25 års jubilar fra sidste år har fortalt her i Egåbogen 1975. Inger Thomsen gjorde et mægtigt arbejde, og det gav fint resultat.

Hvis en af jer – eller flere – vil gøre noget lignende, kan I godt blive mange, der mødes i Egå den 1. maj 1976. Jeg håber oprigtigt, at det vil blive tilfældet.

Her skal jeg nu i korte træk nævne noget fra de svar, jeg har fået.

Finn Krogh Andersen, Feldballe, nu: Sjællandsvej 1, 8400 Ebeltoft. Finn var først medhjælper i landbruget til juli 1969, aftjente så sin værnepligt ved Sønderjyske

- artilleriregiment i Varde og kom derefter på slagteriskole. Nu er han ansat på Viga Charcuteri i Ebeltoft. Han har hus og have og en søn på tre måneder.
- Verner Bachstein*, Skjerring, nu: Lokesvej 6, 8464 Galten. Var på fabrik, til han fik kørekort, derefter chauffør og gravemester hos en entreprenør. Verner købte hus og blev gift for 4 år siden, han har en datter på 2½ år.
- Aksel Henning Bentzen*, Gedved, nu: Eriknuervej 22, Hatting, 8700 Horsens. Ved landbruget til 1967, i lære hos A. Blom & Søn, Skanderborg, udlært 1972, aftjente værnepligt hos CF i Thisted og har nu arbejde hos D.L.A.M. som montør. Har købt hus i Hatting.
- Bjørn Bro*, Vestervej 2, 8751 Gedved. Uddannet som automekaniker, aftjente sin værnepligt i Vordingborg og arbejder nu på Østbirk Bygningsindustri.
- Ulrich Bæk Christensen*, Vierne, nu: Lungeskovvej 22, 5591 Gelsted. Tømrersvend i efteråret 1969, militærtjeneste i 1970, arbejder som tømrersvend på nybyggeri. Han og hans daværende forlovede købte i 1972 en nedlagt landbrugsejendom, hvor de nu gør huset i stand. Blev gift 1973 og har en søn på et år.
- Poul Haurum*, Sjelle, nu: Vilh. Becksvej 92, 8260 Viby J. Er uddannet kleinsmed og arbejder med konstruktion af læsseudstyr for entreprenører på Viby Jern Maskinfabrik. Gift 1970 med Marianne Nielsen. De er bosiddende i Viby og har to drenge.
- William Joe Hollis*, København N., nu: Gl. Kalkbrænderivej 32, 4. th., 2100 København Ø. Gik direkte fra Egå i lære som maskinsnedker, påvirket af sløjdundervisningen her. Svend i 1969, militærtjeneste, arbejdede som svend igen, fik lyst til noget andet, rejste Europa rundt i 3 mdr. og blev så forpraktikant i en børnehave og på et fritidshjem, kom på Gladsaxe seminarium og er nu fritidspædagog.
- Jens Hyllegård Jensen*, Søndervang, Solvang, 4583 Sj. Odde. Har været ved landbruget forskellige steder i landet, været soldat og et år på landbrugsskole m.m. Tog til Canada i 1971, traf på en studietur til USA sin tyske kone. De blev gift 17. maj i år. Nu arbejder han på gården hjemme hos sine forældre.
- Thomas Lars Holm Jensen*, Risskov, nu: J.H. Schmidtsvej 59, 6500 Vojens. Har været på teknisk skole og flyvevåbenets konstabelskole. Er nu overkonstabel (flyvemekaniker) i Skrydstrup. Gift 1971 og har to drenge. Familien er ved at bygge hus i Bevtoft.
- Kurt Mogens Jespersen*, Vestergade 91, 8550 Ryomgård. Begyndte som skovkusk, kom i 1970 ind som soldat i Skive, blev chauffør, men vendte tilbage til skoven igen. Blev gift 1974 og har købt en ejendom på 6 td. l., da dyr er hans hobby.
- Palle Køltoft*, Tolstrup, nu: Hostrupvænget 106, 9500 Hobro. Kom i 1969 i lære som blikkenslager og blev udlært 1972, men gik ind i sin fars lillebilforretning i Osted. Senere har han fået arbejde som salgschauffør hos D.F.Ø. Er gift og har en datter på et år.
- Gert Skovfoged Laursen*, Skibby, nu: Kasted Tværvej 6, Kasted, 8200 Århus N. Har tit ønsket sig en uddannelse, skriver han, men det er ikke blevet til noget. Han er havnearbejder. Blev gift 1972 og har to drenge. Han fortæller om »et pudsigt sammenbræk«, som jeg naturligvis godt kendte i forvejen. Da hans kone havde fået den sidste dreng, ønskede hun en anden lille i dagpleje, og det blev tilfældigvis Alan Dybkjær, Fredes og Majlis' lille dreng.
- Niels P. Møller*, Vinterslev, nu: »Bækholm«, Tinning, 8382 Hinnerup. Landbrugsmedhjælper et par år. Traktorfører på Hadsten maskinstation. Til livgarden i Sandholmlejren. Så på Byholm landbrugsskole et år og et smut til Canada. I 1975 købte han gården »Bækholm« og blev gift med en sygeplejeelev, Hanna. Nu er han ved at starte en svineproduktion.
- Jens Chr. Nielsen*, Flensted, nu: Bakkelyparken 21, 8680 Ry. Var først ved landbruget et par år, men kom så på en maskinstation, som under hans soldatertid blev til en

entreprenørvirksomhed, som han stadig er ansat ved, nu som fører af en grave-maskine. Har eget hus og en datter på tre måneder.

Ole Kirkegård Pedersen, Hårbyvej 49, Hemstok, 8660 Skanderborg. Har været på Malling landbrugsskole og fået 9 måneders driftslederkursus. Arbejder ved landbruget.

Henning Vestergaard, Ilbjerg, 7870 Roslev. Blev som vores medhjælper på gården om sommeren og fortsatte i landbruget andre steder et par år, men gik så i elektrikerlære, som afsluttedes i 1973. Efter soldatertjeneste i søværnet fik han lyst til et nyt skoleophold. Det blev på gymnastikhøjskolen i Viborg 1974-75. Nu arbejder han dels som elektriker, dels som »butiksmænd« i det firma, som han stod i lære i.

Lisa Vejgård Andersen, Farre mk., 8472 Sporup. Som det fremgår heraf, har Lisa stadig sin hjemadresse fra 1966.

Majken Bendstrup, Skanseparken 68, st., 8400 Ebeltoft. Begyndte et år i huset som forberedelse til at blive barneplejerske, men opgav at få den uddannelse. Boede en tid hjemme og passede et barn. Så startede hun sammen med sin søster en keramikbutik, hvor Majken stod i butikken. Da søsteren rejste til udlandet, fandt Majken igen et arbejde som husassistent.

Hanne Christensen, København, nu: Kildeager 21, 2 tv., 2700 Brønshøj. Er uddannet som ekspeditrice. Har været førstedame i en modebutik i nogle år. For tiden er hun hjemmeløbende husmor med mand og børn, men tænker senere at købe egen butik.

Marianne Rosenkvist (Jensen) Olesen, Kåtrup, nu: Svendborgvej 36, 8900 Randers. Arbejdede som telefonistinde forskellige steder fra 1966 til 1971. Var så på plejehjemmet Baunegården, Telstrup. Fik senere arbejde på Randers svineslagteri, men er for tiden arbejdsløs – men dog ikke uden arbejde, for hun har hjem og datter, knap tre år, at passe.

Karen Gynther (Nielsen) Søgaard, Spjald, nu: Sjællandsgade 120, 7400 Herning. Karen tog flere skoleophold, 9. klasse på Ølgod ungdomsskole og lederuddannelse i gymnastik, svømning, idræt og folkedans på Gerlev idrætshøjskole. Ind imellem var hun et år i huset i Godthåb på Grønland, hvad der var en stor oplevelse for hende. Senere har hun arbejdet som syerske på en fabrik, er bleven gift og har to drenge og har nu syarbejde hjemme. I 1972 var hun livredder og svømmelærerinde ved Bording svømmebad.

Agnes (Pedersen) Jakobsen, Marie Magdalene, nu: Virupvej 67, 8530 Hjortshøj. Gift med Henning Jakobsen, Egå, og har to piger, 5½ og 3 år.

Lill (Bjørneborg) Cassøe, Sonatevej 3, 2730 Herlev. Jeg fristes til at citere noget af Lills pæne brev til os, ikke fra indledningen, som er rettet til os personligt, men om Lills arbejde. »Jeg kom i huset, efter at jeg forlod jer, og var der i to år. Bagefter fik jeg arbejde på et plejehjem, hvor jeg arbejdede med svært handicappede i 4 år. Det var en meget lærerig tid, hvor man lærte at sætte pris på sit helbred og virkelig kunne være noget for disse mennesker, der var lykkelige, selv om de ikke var raske. Siden da er jeg blevet gift og har fået en datter, som lige er fyldt 3 år. Vi har købt hus i Herlev, og vi lever nu i et lykkeligt og harmonisk ægteskab. Jeg går hjemme og passer vores datter, samt er jeg dagplejemor for naboernes to børn. Jeg vil meget gerne komme den 1. maj, og jeg håber, at der er mange af de gamle elever, der vil møde op.«

Jelva Jørgensen, Lisbjerg, nu: 8420 Knebel. Har været i køkkenet på Odder højskole, haft plads på Lyngsbækhus plejehjem ved Ebeltoft og været på Helsingø fri- og efterskole på Sjælland i køkkenet. Nu er hun husassistent i Vrinner.

Hardy Hansen, Hovedgaden 48, Ørby, 8791 Tranbjerg Samsø. Er slagteriarbejder siden 1968 og stadig beskæftiget i det arbejde.

Isak Steenholdt, Egedesminde, Grønland, nu: Sotoftevej 4a, 5750 Ringe. Brevet til ham

blev forsinket, fordi det gik via en broder i Grønland. Isak kom i lære som maler i Nærum, bestod med ros og fik et legat. Han fortsatte i svendescole, tog på virksomhedsledelse og diplommalerscole i Odense for at få videregående uddannelse. Han tænkte sig at blive faglærer for malere på Grønland, men måtte opgive det, da der ikke findes teknisk cole for malere på Grønland. Nu er han bygningsmaler og bor i Ringe, men tager til Grønland på sommerferie en gang imellem.

Grethe (Jørgensen) Mathiesen, Grundfør, nu: Ådalen 15, Skørring, 8544 Mørke. Er uddannet i brugsforening og har arbejdet i et »storkøb« i Århus. Er gift og har to drenge på 6 år og 15 måneder.

Lena (Lund) Jensen, Feldballe, nu: Landevejen 216, Hadbjerg, 8370 Hadsten. Har været gift i næsten 7 år og har to børn på 6 og 3 år. Hun går hjemme og har nok at gøre, bl.a. også med at se lidt til et lille landbrug, som de har.

Tak for jeres breve, tak til hver enkelt af jer, og venlig hilsen,

Tage Dybkjær

Skolens generalforsamling 31. oktober 1975

I det forløbne år har bestyrelsen for ungdomshøjskolen først og fremmest arbejdet en del med byggeplaner. Det projekt, der blev udarbejdet i 1969, gik jo ud på at indrette elevværelser samlet i en ny bygning på den gamle boldspilplads med forbindelse til gymnastiksalen. Vi har med visse mellemrum spurgt i ministeriet, om hvornår vor ansøgning om statslån til byggeriet kunne forventes bevilget, men den er skubbet længere og længere ud for hver gang, vi har spurgt. Sidste år nævnte jeg, at vi ville tage planerne op til alvorlig overvejelse – om det stadig var aktuelt i den planlagte form. Det har vi gjort, med det resultat at projektet er totalt ændret fra en samlet bebyggelse til mindre, fritliggende huse.

Vi havde også sidste efterår besøg af brandmyndighederne, de var nu i første omgang særlig interesserede i værelserne, hvor eleverne overnatter, og hvor sikkerhedskravene er blevet meget skærpet. De fandt mange fejl og mangler, og vi blev pålagt at udarbejde en plan, der opfyldte de stillede krav. Vi kunne forstå, at det var påkrævet at lave noget i den gamle afdeling af skolen, men at der skulle bekostes omtrent lige så meget på den nye afdeling, stod vi noget uforstående overfor. Den samlede udgift ville blive ca. 325.000 kr. og der var sat en frist på 2–3 år til at få sagerne i orden.

Dette satte ekstra fart på overvejelserne vedrørende nybyggeriet, for hvis værelserne blev nedlagte inden fristen udløb, så kunne de fleste penge vedrørende sikkerhedsforanstaltninger spares. Ad forskellige veje fik vi tilbud på pavillonbyggeri – det kunne gennemføres til en betydelig lavere pris, end det vore planer hidtil havde gået ud på. Disse lidt tilfældige grundplaner var dog ikke det helt ideelle, men efter at have set og hørt lidt om hvordan man kunne og gjorde på andre skoler, forsøgte vi i samarbejde med to af de firmaer, der havde vist interesse for et sådant byggeri, at finde frem til det bedst mulige til en forsvarlig pris. Samarbejdet mellem firmaerne blev ikke så godt, som vi havde tænkt, men planerne går nu ud på at bygge 6 huse med plads til 12 elever i hver. Vi ved stadig ikke noget om, hvornår der kan gives statslån til byggeriet, men der er mulighed for at få rentesikring til lån optaget i de normale kreditinstitutioner, og vi havde forstået ministeriets embedsmænd sådan, at vi kunne komme i gang med 2 huse nu i efteråret, disse forventninger slog dog ikke til, men til foråret er der stillet os i udsigt, at vi må bygge to huse.

Højskolerne har også i år måttet affinde sig med nedskæringer i tilskudsbeløbet i forhold til det budget der var lavet og godkendt. Det er noget urimelige tilstande her hen i finansåret at skulle ændre på budgettet på denne måde. Ved højskolelovens gennemførelse i 1970 havde man høje idealer, som det har knebet at leve op til. Dengang havde man en forestilling om, at alt vedrørende undervisning skulle være gratis, som i de fleste andre skoleformer, men dels var der vist ingen der helt vidste, hvor mange penge der skulle til, dernæst er de gyldne dage forbi – vi skal alle spare, men man burde nok ikke have været så gavmild dengang, og stillet så meget i udsigt.

Vi har stadig den glæde, at skolen kan melde alt optaget, så det er vi ved at betragte som noget selvfølgeligt. Vi i bestyrelsen havde i foråret en vellykket aften på skolen med besøg hos eleverne, og det var mit indtryk, at de var glade for at være her. Det skulle også være en selvfølge – ellers var det da nogle sære unge mennesker – men derfor kan vi godt fortælle det for hinanden engang imellem. På skolen har der flere gange været forsøgt med et eller andet, der skulle kunne have almen interesse. Tilslutningen har bare ikke været overvældende. Vi ved godt, at mange af dem man forventede ville komme i forvejen har utroligt meget for, men man hører at mange mennesker føler sig meget isolerede i det moderne samfund – hvorfor kommer de så ikke? Kan vi gøre noget særligt på det i det kommende år?

Frede Bak, bestyrelsens formand

Jens Bomholt Hansen

f. 10-12-1890, d. 14-4-1975

Jens Bomholt var en af dem, der har været med til at præge livet i Egå gennem en menneskealder, ja, mere end det.

Et levnedsløb som hans bliver mere og mere sjældent. Han blev født i den gård, hvor han senere voksede op, fik eget hjem og en lang livsgerning som bondemand, indtil han nu døde på samme sted i en høj alder.

Gården var nylig opført, da Jens Bomholt blev født. Forældrene hørte med til friskolekredsen i Egå, så Jens og hans søskende blev friskolebørn. Det var vel også noget selvfølgelig, at Jens skulle på højskole og ud at se sig om. Men allerede 1916 overtog han gården derhjemme og blev gift samme år med Kirstine (der døde sidste år). Det var midt under første verdenskrig, og det var i det år, da Aakjær skrev sangen »Som dybest brønd« med linien om »en ny tids bonde på sin toft« og om slægten, der styrkes »ved folkets arv af dybe, stærke minder«.

Det er ord, som jeg synes kan passe om Jens Bomholt. Han var en dygtig bonde og var stærkt interesseret i det åndelige liv på egnen. Da der opstod planer om at oprette en efterskole i Egå, var han med fra begyndelsen og ydede sit bidrag. I de første år efter, at skolen var blevet en kendsgerning, var der et meget nært samarbejde mellem friskole og efterskole. Jens Bomholt var i friskolens bestyrelse 1928–41 og i efterskolens fra 1935 til 1962. Begge steder indtog han også formandsposten nogle få år. Han blev en meget kendt og agtet mand på egnen, bl.a. gennem et mangeårigt virke som formand for Egå brugsforening.

Jens Bomholts forbindelse med efterskolen var lidt ud over det almindelige. Det indskrænkede sig ikke til at deltage i mange møder og at lade børnene komme som elever, men han kunne også optræde sammen med os i fælleslæsninger og ved skuespilforeførelse.

I de senere år kom Jens Bomholt sjældent ud. En sygdom gjorde det besværligt for ham. Men han mistede hverken lysten eller evnen til at fortælle, når man kom på besøg hos ham, og da var det en oplevelse at høre på ham. Da følte man sig i stue med en mand, der havde et langt livs rige minder, en ædel bonde, et fint, kultiveret menneske, som vi vil mindes med taknemmelighed, fordi det var os en glæde at kunne regne ham blandt vore venner.

Tage Dybkjær

Forskelligt

Elevmødet vil blive afholdt lørdag den 1. maj 1976

Program vil blive udsendt til elevforeningens medlemmer. Eleverne fra august–december 1970, januar–maj 1971, 1965–66, 1966, 1950–51, 1951, 1935–36, 1936, 1925–26, 1926 indbydes hermed til et jubilæumsarrangement kl. 12 inden det egentlige elevmøde. Tilmelding kan ske til højskolen skriftligt inden den 27. april med angivelse af elevårgang og nuværende adresse.

Adresseændringer

Hvis der er tale om ny adresse, der ventes at gælde for mere end et år, bedes den meddelt til: Egå Ungdoms-Højskole, Eghøjvej 31, 8250 Egå. Husk at anføre elevårgang.

Højskolens kursusterminer

Skolen har kurser af 20 ugers varighed i perioderne januar–maj og august–december. Ungdoms-Højskolen er en folkehøjskole, der specielt har tilrettelagt sine kurser for 17–19 årige og for 16 årige, der har modtaget 10 års undervisning. Skolens brochure udleveres ved henvendelse til højskolen. Tlf. (06) 22 01 26.

Bestyrelsen for Egå Ungdoms-Højskole

Karen Klinge Andersen, Rosenhøjvej 18, Ugelbølle, 8410 Rønde.

Frede Bak, Rodskov, 8541 Skødstrup (formand).

Bjørn Dybkjær, Alleen 2, 5653 Nørre-Lyndelse.

Ester Kvist-Andersen, Østre Møllevej 11, Trige, 8200 Århus N.

Anders Willemoes Nielsen, Helvegshøjen 3, Overlund, 8800 Viborg.

Jes Thomsen, Bynksminde, 8250 Egå.

Ove Aabo, Brovej 4, 8250 Egå.

Bestyrelsen for Egå Elevforening

Karen Klinge Andersen, Rosenhøjvej 18, Ugelbølle, 8410 Rønde (formand).

Anna Christensen, Bruunsgade 28, I., 8000 Århus C.

Ingrid Forskov, Nålemagervej 61, 8900 Randers.

Peter Rhode Jensen, Graven 16, I. sal i sidebyggn., 8000 Århus C.

Dorthe Klaaborg, Strandhøj, Strandhuse, 6000 Kolding.

Inge Kaae, Tousvej 93, II., 8230 Åbyhøj.

Svend Erik Stær, Vagtelvej, 8560 Kolind.

Kursister

Januar-maj 1975

Lise Andersen, 4700 Næstved
Klaus Andersen, 6330 Padborg
Leif Andersen, 8581 Nimtofte
Jesper Becker-Larsen, 3640 Ølstykke
Ulla Bossen, 6823 Ansager
Peter Bæhrenz, 9362 Gandrup
Karin Christensen, 8260 Viby J.
Kristina Christensen, 8620 Kjellerup
Irma Dal, 7900 Nykøbing M.
Stig Danielsen, 4690 Haslev
Pernille Gregersen, 5474 Veflinge
Allan Hansen, 7470 Karup
Lone Frænde Hansen, 9900 Frederikshavn
Susanne Hansen, 8722 Hedensted
Keld Hartvigsen, 7500 Holstebro
Ingibjörg Heidarsdottir, Island
Susanne Holm, 5300 Kerteminde
Flemming Hvid, 7323 Give
Flemming Jensen, 6200 Åbenrå
Hanne Rhode Jensen, 6200 Åbenrå
Lars Jensen, 4100 Ringsted
Leif Jensen, 8230 Åbyhøj
Mikael V. Jensen, 5700 Svendborg
Henrik Jeppesen, 2450 København SV.
Merete Johansen, 4174 Jystrup
Olga Johansen, 3911 Sukkertoppen
Peter Jørs, 4700 Næstved
Allan Kjersgaard, 5330 Munkebo
Mads Kold, 6500 Vojens
Lars Krarup, 4700 Næstved
Anette Kristiansen, 2900 Hellerup
Inger Krogager, 7330 Brande
Marianne Liss, 6200 Åbenrå
Jeanette Loft, 8240 Risskov
Niels-Erik Lorentzen, 2450 København
Stefan Lorenzen, 2770 Kastrup
Thomas Løvstrøm, 2620 Albertslund
Jutta Magnussen, Sydslesvig
Inger Markussen, 6823 Ansager
Marianne Markvardsen, 8752 Østbirk
Susanne Markvardsen, 8752 Østbirk
Elin Mikkelsen, 7480 Vildbjerg
Søren Mortensen, 9670 Løgstør
Svend Aage Müller, 6400 Sønderborg
Inger Kyed Nielsen, 8700 Horsens
Søren Nielsen, 2610 Rødovre
Ulla Nielsen, 4230 Skælskør
Tom Nissen, 8900 Randers
Kim Nowack, 7480 Vildbjerg
Inger Pedersen, 6630 Rødding
Kirsten Pedersen, 2800 Lyngby
Randi Pedersen, 6600 Vejen
Gitte Poulsen, 8270 Højbjerg
Bente Rasmussen, 8722 Hedensted
Dorthe Rasmussen, 7500 Holstebro
Lene Rasmussen, 7600 Struer
Torben Rasmussen, 2880 Bagsværd
Eva Steendahl, 2100 København Ø.
Bente Stefansen, 8950 Ørsted
Jytte Søndergård, 7900 Nykøbing M.
Anette N. Sørensen, 7361 Ejstrupholm
Frede Bak Sørensen, 7100 Vejle
Henrik Sørensen, 8420 Knebel
Jette Sørensen, 8700 Horsens
Marianne Sørensen, 8220 Brabrand
Pia Sørensen, 7600 Struer
Dorte Sørup, 2920 Charlottenlund
Peter Thomassen, 4540 Fårevejle
Anette Udby, 8700 Horsens
Preben Vendelbo, 8600 Silkeborg

Lise Andersen	Klaus Andersen	Leif Andersen	Jesper Becker-L.	Lilla Bossen	Peter Hojer Behrenz	Karin Christensen	Anette Christensen	Kristina Blok Christensen	Irma Dal	Stig Agard Danielsen	Pernille Gregersen	Allan Hansen		
Lene Hansen	Susanne Hansen	Keld Hartvigsen	Ingridbjorg Holdarsohn	Susanne Holm	Flemming Sand Hvid	Flemming Jensen	Hanne Rhode Jensen	Lars Jensen	Leif Jensen	Mikael Jensen	Henrik Jeppesen	Merete Holm Johansen	Diga Tegner Johansen	Peter Jors
Allan Kjaersgaard	Mads Kold	Lars Krarup	Inger Krogager	Marianne Liss						Jeanette Loft	Niels Lorenzen	Stefan Lorenzen	Thomas Lavstrom	Jutta Magnusen
Inger Markussen	Marianne Markvardsen	Susanne Markvardsen	Elin Schmidt Mikkelsen	Soren Mortensen						Svend Aage Muller	Inger Kyed Nielsen	Soren Nielsen	Lilla S. Nielsen	Tom Nissen
Kim Nowack	Inger S. Pedersen	Kirsten Pedersen	Randi Pedersen	Gitte Poulsen	Dorthe Rasmussen	Bente Rasmussen	Lene Ivede Rasmussen	Torben Rasmussen	Jytte Sondergard	Anette Sorensen	Frede Bak Sorensen	Niels Henrik Sorensen	Jette Sorensen	Marianne Sorensen
Eva Steendahl	Pia Sorensen	Dorte Surup	Peter Thomassen	Anette Uiby	Preben Vendelbo	Inge-Lise Ravn Jorgensen	Gunhild S. Jensen	Mogens Vestergard	Else Jensen	Elna Marie Madsen	Eto Madsen	Erik Pihl Christensen	Bo Kjems	Anker Thygesen
Henning Gregersen	Inge Rosenber	Ove Sorensen	Irene Sondergard	Kjeld Krarup	Birgit Mahler	P. Leth Mygind	Aneta Thomsen	Inger Thomsen	Helle Hylleberg					

Ega Ungdomshøjskole

JAN-MAJ 1975

August-december 1975

Lene Ahrensbach, 9000 Aalborg
Lena Krusbæk Andersen, 2860 Søborg
Jette Axelsen, 7620 Lemvig
Jette Blak-Larsen, 2000 København F.
Claus Brade, 5000 Odense
Jørgen Lolk Christensen, 4900 Nakskov
Peter Rex Christensen, 5000 Odense
Eva Drejer, 7900 Nykøbing M.
Minna Eriksen, 4220 Korsør
Vibeke Eriksen, 2730 Herlev
Ling Tai Foo, 3520 Farum
Kim Geertsen, 9800 Hjørring
Carsten Grandt Hansen, 8000 Århus C.
Dorte Hansen, 8400 Ebeltoft
Gitte Kruse Hansen, 4700 Næstved
Stig Helmersen, 2650 Hvidovre
Anna Henriksen, 5700 Svendborg
Karl Holm, 8700 Horsens
Henrik Hviid, 8900 Randers
Claus Højlund, 7100 Vejle
Marianne Iversen, 8850 Bjerringbro
Jytte Jacobsen, 5800 Nyborg
Anne-Mette Jensen, 4652 Hårlev
Anni Jensen, 9830 Tårs
Birgit Prisholm Jensen, 5330 Munkebo Fyn
Bjarne Flarup Jensen, 8900 Randers
Pia Jensen, 3500 Ll. Værløse
Merete Günther Jessen, 2500 Valby
Ole Kallenbach, 2840 Holte
Lotte Kornerup, 1620 København V.
Per Gadegård Kristensen, 7600 Struer
Pia Oberlin Kristoffersen, 8850 Bjerringbro
Nina Larsen, 9500 Hobro
Lotte Laulund, 2930 Klampenborg
Pia Lohse, 3520 Farum
Holger Lorenzen, D239 Flensborg
Rikke Lundsteen-Hansen, 8990 Fårup
Jens Mellergaard, 9500 Hobro
Eileen Mikkelsen, 3890 Våg, Færøerne
Kirsten Monnerup, 4220 Korsør
Clea Mouritsen, 8260 Viby J.
Karin Nellemann-Andersen, 8600 Silkeborg
Andrea Neuendorf, 4652 Hårlev
Kirsten Nielsen, 9362 Gandrup
Mogens Jahn Nielsen, 2800 Lyngby

Susanne (Sanne) Nielsen, 7500 Holstebro
Yvonne Lund Olsen, 8600 Silkeborg
Ann Levin Pedersen, 9200 Skalborg
Lise Pedersen, 5491 Blommenslyst
Inge Romsdal Pedersen, 8381 Mundelstrup
Jan Hagerup Pedersen, 8800 Viborg
Mette Pedersen, 2400 København NV.
Jette Poulsen, 6630 Rødding
Henrik Juul Rasmussen, 8400 Ebeltoft
Merete Dalby Rasmussen, 2920 Charl.lund
Maria Reinhardt, 3050 Humlebæk
Søren Rosshou, 2730 Herlev
Åge Bo Schrøder, 3250 Gilleleje
Brian Simmelsgaard, 2650 Hvidovre
Martin Svane, 5792 Årslev Fyn
Ghita Holst Sørensen, 8700 Horsens
Jette Sørensen, 3000 Helsingør
Thomas Sørensen, 4600 Køge
Kirsten Therkildsen, 8783 Hornslyd
Jan Engbo Thomsen, 7100 Vejle
Birgit Vendelbo, 7620 Lemvig
Lars Yssing, 9700 Brønderslev

Lena Ahrensloach	Lena Andersen	Jette Axelsen	Jette Blak-Larsen	Claus Brade	Jørgen Christensen	Peter Christensen	Eva Drejer	Minna Eriksen	Vibeke Eriksen	Ling Tai Foo	Kim Geertsen	Carsten Hansen		
Dorte Hansen	Gitte Hansen	Stig Helmersen	Anna Henriksen	Karl Holm	Henrik Hvid	Claus Højlund	Marianne Iversen	Jytte Jacobsen	Anne-Mette Jensen	Anni Jensen	Birgit Jensen	Bjarne Jensen	Pia Jensen	Merete Jessen
Ole Kallenbach	Lotte Kornerup	Per Kristensen	Pia Kristoffersen	Ninna Larsen					Lotte Løund	Pia Lohse	Holger Lorenzen	Rikke Lundsteen-H.	Jens Møllergaard	
					Egå Ungdomshøjskole									
Eileen Mikkelsen	Kirsten Monnerup	Clea Mouritsen	Karin Nølleman-A.	Andrea Neuendorf					Kirsten Nielsen	Mogens Nielsen	Sanne Nielsen	Yvonne Olsen	Ann Pedersen	
Anne Lise Pedersen	Inge Pedersen	Jan Pedersen	Mette Pedersen	Jette Poulsen	Henrik Rasmussen	Merete Rasmussen	Maria Reinhardt	Søren Russchou	Bo Schrøder	Brian Simmelsgaard	Martin Svane	Gitte Sørensen	Jette Sørensen	Thomas Sørensen
Kirsten Therkildsen	Jan Thomsen	Lars Yssing	Irene Søndergård	Birgit Mahler	Inge-Lise Ravn Jørgensen	Jens Due	Mogens Vestergård	Else Jensen	Elna Marie Madsen	Ebo Madsen	Erik Pihl Christensen	Ebo Kjens		
Henning Gregersen	Margrethe Hansen	Ova Sørensen	Kirsten Sørensen	Kjeld Krarup	Elbeth Mygind	Aneta Thomsen	Inger Thomsen	Helle Hylleberg						

AUG-DEC. 1975

Elevforeningens regnskab 1974-75

Indtægt:

Kassebeholdning ved periodens start	95,22
Indtægt ved elevmøde	3.868,65
Medlemsbidrag	11.504,00
Salg af Egåbøger på skolen	200,00
Indvundne renter	137,53
Overført fra Egåfondet	4.000,00
	<hr/>
Balance	19.805,40

Udgift:

Elevmøde	2.647,86
Tilbagebetalt lån til skolen	380,00
Blanketter, kuverter og tryksager	417,68
Porto	2.842,00
Egåbogen	9.703,13
	<hr/>
I alt	15.990,67
Kassebeholdning ved periodens slutning	3.814,73
	<hr/>
Balance	19.805,40

Egåfondets regnskab 1974-75

Indtægt:

Kassebeholdning	3.969,08
Renter fra sparekassen	291,66
Renter af obligation	40,00
	<hr/>
Balance	4.300,74

Udgift:

Overført til elevforeningen	4.000,00
Kassebeholdning	300,74
	<hr/>
Balance	4.300,74

Formue:

Sparekassebog	300,74
Obligation	1.000,00
	<hr/>
I alt	1.300,74